

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om transport av djur

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om transport av djur ändras. Till lagen fogas enligt propositionen bestämmelser som krävs för komplettering av EU:s förordning om offentlig kontroll. Bestämmelserna gäller organisation av kontrollen och myndigheternas uppgifter i anknytning till kontrollen.

Gränsdragningen mellan kommersiella transporter, som lyder under tillämpningsområdet för kontrollförordningen, och övriga djurtransporter, preciseras och förtydligas. Myndighetssystemet och arbetsfördelningen mellan myndigheterna förblir huvudsakligen oförändrad. Enligt förslaget kan dock också Tullen utföra kontroller vid EU:s inre gräns.

I lagen görs därtill vissa ändringar och preciseringar till följd av det nationella behovet. Bestämmelserna om administrativa åtgärder förtydligas. Yrkesinstitut och yrkeshögskolor kan ge sådan utbildning som avses i EU:s djurtransportförordning och dessa kan även arrangera prov som krävs för kompetensbevis. Ett nytt krav för aktörerna är skyldigheten att göra upp en färdjournal för långa transporter av renar och pälsdjur när transporten går till bestämmelseorter utanför Finland. Regionförvaltningsverkets och kommunalveterinärens uppgifter vid övervakningen av färdjournaler preciseras.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 juli 2021.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	3
2 Mål och huvudsakligt innehåll i kontrollförordningen	4
3 Nuläge och bedömning av nuläget	4
3.1 Nuläge	4
3.1.1 Djurtransportförordningen	4
3.1.2 Lagen om transport av djur	5
3.1.3 Transport av renar och pälsdjur	6
3.2 Bedömning av nuläget	7
3.2.1 Allmänt	7
3.2.2 Komplettering av kontrollförordningen och övriga centrala ändringsbehov i lagstiftningen	7
4 Förslagen och deras konsekvenser	8
4.1 De viktigaste förslagen	8
4.1.1 Komplettering av kontrollförordningen	8
4.1.2 Förtydligande och komplettering av innehållet i lagen till följd av nationella behov	9
4.1.3 Anordnande av utbildning och examen enligt kraven i djurtransportförordningen	9
4.1.4 Utvidgning av kraven på färdjournaler och kontroll av färdjournaler.	9
4.1.5 Tullen som tillsynsmyndighet	10
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	10
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	10
4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna	11
4.2.3 Konsekvenser för företagen	11
4.2.4 Konsekvenser för hushållen	11
5 Alternativa handlingsvägar	12
6 Remissvar	12
7 Specialmotivering	13
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	25
9 Ikraftträdande	25
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	25
10.1 Hemfrid	25
10.2 Näringsfrihet och skydd av egendom	27
10.3 Överförande av förvaltningsuppgift på annan än myndighet	27
10.4 Personuppgifter, rätt att få information och överlåtelse av information	28
10.5 Bemyndigande att utfärda förordning	29
LAGFÖRSLAG	31
Lag om ändring av lagen om transport av djur	31
BILAGA	39
PARALLELLTEXT	39
Lag om ändring av lagen om transport av djur	39

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

För utveckling av den offentliga kontrollen gav Europeiska unionen den 15 mars 2017 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och (EU) 2017/625 om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan *kontrollförordningen*. Kontrollförordningen har huvudsakligen tillämpats sedan den 14 juli 2019. För djurtransporternas del innehåller förordningen dock vissa övergångsbestämmelser som kan bestämmas närmare genom delegerade akter.

Kontrollförordningen är Europeiska unionens automatiskt bindande lagstiftning. Artikel 1 i kontrollförordningen innehåller syftet och tillämpningsområdet för förordningen. I punkt 2 i den nämnda artikeln räknas de områden upp på vilka bestämmelserna i kontrollförordningen tillämpas. Enligt underpunkt f i den aktuella artikeln tillämpas förordningen på djurskyddskraven i Europeiska unionen eller i medlemsstaterna för att verifiera efterlevnaden av bestämmelser för tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning. Dessa bestämmelser gäller också den offentliga kontrollen av djurtransporter.

1.2 Beredning

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 28 januari 2020 ett lagstiftningsprojekt (MMM008:00/2020) för beredning av bestämmelser, som kompletterar kontrollförordningen. Målet för projektet var att sätta i kraft lagen om transport av djur i enlighet med kontrollförordningen samt bedöma de nationella ändringsbehoven i lagstiftningen. Projektets mandatperiod fastställdes till 1.2.2020—29.1.2021. Uppdraget var att bereda en regeringsproposition så att lagen träder i kraft i början av 2021.

Beredningen av propositionsförslaget skedde i en arbetsgrupp tillsatt av jord- och skogsbruksministeriet, där jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket var representerade.

Under beredningen har utlåtande om utkastet till regeringsproposition inhämtats av de ministerier, centrala ämbetsverk, aktörer inom branschen för transport av djur och övriga intressenter i ärendet som berörs av kraven för transport av djur. Jord- och skogsbruksministeriet undersökte dessutom genom en förfrågan till läroanstalterna eller deras representanter hösten 2020 hos yrkesskolor och yrkeshögskolor som ger jordbruksutbildning och utbildning inom hästbranschen utbudet på sådan utbildning som krävs för transport av djur.

Regeringspropositionens beredningsdokument finns tillgängliga på jord- och skogsbruksministeriets Internet-sidor på adressen <https://mmm.fi/hanke2?tunnus=MMM008:00/2020>.

2 Mål och huvudsakligt innehåll i kontrollförordningen

Med förordningen om offentlig kontroll fastställs en enhetlig ram för kontroll av jordbruks- och livsmedelskedjan, men den medför inte några stora förändringar i kontrollen av transporter av djur. Den detaljerade lagstiftningen om kontrollen, som tidigare grundade sig på EU:s så kallade djurtransportförordning har relativt långt överförs till kontrollförordningen. Kontrollförordningen innehåller dessutom vissa nya element gällande kontroll.

Enligt kontrollförordningen ska den offentliga kontrollen vara systematisk, riskbaserad, regelbunden och verkningsfull och den ska genomföras i alla produktionsled huvudsakligen på förhand oanmält. Förordningen innehåller bestämmelser om medlemsstaternas skyldighet att säkerställa tillräckliga finansiella resurser och kontrollmyndigheternas kvalifikationer. Det finns också bestämmelser i kontrollförordningen om möjligheten att föra över inspektionsuppgifterna från myndigheterna till övriga aktörer.

De tvångsmedel som tillämpas när någon underlåtit att följa bestämmelserna överförs från djurtransportförordningen till kontrollförordningen. Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns ändamålsenliga arrangemang för anmälan av överträdelser av bestämmelserna och att de personer som gjort anmälan skyddas mot repressalier.

Kontrollförordningen innehåller en exempelförteckning på åtgärder vid konstaterad överträdelse av bestämmelserna. Därmed är det möjligt att också i den nationella lagstiftningen ge bestämmelser om åtgärder som ska vidtas.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 Nuläge

3.1.1 Djurtransportförordningen

I Finland grundar sig den nuvarande lagstiftningen om djurtransporter primärt på förordningen om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97, härafter *djurtransportförordningen*. Förordningen tillämpas på transport av levande ryggradsdjur inom Europeiska unionen samt på de särskilda kontroller som behöriga tjänstemän genomför av sändningar som ankommer till eller lämnar gemenskapens tullområde. Förordningen tillämpas med vissa begränsningar på samtliga sådana transporter som sker inom ramen för kommersiell verksamhet. Vid förflyttning av produktionsdjur från ett bete till ett annat och vissa korta djurtransporter gäller endast vissa av förordningens bestämmelser. Transport av djur till och från veterinärmottagning har lämnats utanför förordningens tillämpningsområde.

Den centrala principen för transport av djur är att transporten inte får orsaka skada eller onödigt lidande för djuren. De djur som tas emot för transport ska vara i skick för planerad befordran och djurens behov ska vara tillfredsställda under befordran. Transportmedlen samt anordningar för i- och urlastning ska vara sådana att skador och lidande förhindras och djurens säkerhet tryggas. Personer som hanterar djuren ska vara utbildade och ha vederbörlig kompetens och transporten till bestämmelseorten ska genomföras utan dröjsmål. Djuren ska förfoga över tillräcklig golvyta och ståhöjd i förhållande till sin storlek. Under transporten ska djuren få vatten, foder och vila med lämpliga intervall och i en mängd och av en kvalitet som ska vara anpassad till djurart och storlek.

Enligt djurtransportförordningen ska djurtransportören och de personer som deltar i skötseln av djuren under transporten ha utbildning i anknytning till transport av djur. För förare och djurskötare på vägfordon för transport av tama hästdjur samt tamdjur av nötkreatur, får, getter, svin eller fjäderfå krävs det därtill ett särskilt kompetensbevis. Förutsättningen för beviljande av kompetensbevis är med godkänt betyg avlagd examen i transport av djur.

Djurtransportörerna och organisatörer ska upprätta en färdjournal vid långa transporter mellan Europeiska unionens medlemsstater samt från och till tredjeland av tama hästdjur och tamdjur av nötkreatur, får, getter och svin med undantag för transport av registrerade hästdjur. Bestämmelserna om kontrollen av färdjournalen finns för tillfället i artikel 14.1 a—d i djurtransportförordningen och efter övergångsperioden i artikel 21 i kontrollförordningen. Enligt den nämnda artikeln i djurtransportförordningen ska den behöriga myndigheten på avsändningsorten före långa transporter mellan medlemsstaterna och med tredjeland av tama hästdjur och tamdjur av nötkreatur, får, getter och svin på lämpligt sätt kontrollera att transportörer som är uppförda i färdjournalen har relevant giltigt tillstånd för transportörer, giltigt intyg om godkännande för transportmedel för långa transporter och giltiga behörighetstillstånd för förare och skötare. Myndigheten ska därtill säkerställa att den färdjournal som organisatören lämnat in är realistisk och gjord i enlighet med bestämmelserna i djurtransportförordningen. Om detta inte är fallet ska myndigheten kräva att organisatören gör ändringar i arrangemangen för en lång transport så att transporten uppfyller kraven i förordningen.

I sitt förhandsavgörande ansåg Europeiska unionens domstol (EUT) att artikel 14.1 i rådets förordning om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden ska tolkas så, att för att en befordran som inbegriper lång transport av tama hästdjur, med undantag av registrerade hästdjur, och tamdjur av nötkreatur, får, getter och svin och som påbörjas på unionens territorium och fortsätter utanför unionen ska kunna godkännas av den behöriga myndigheten på avsändningsorten måste transportorganisatören lämna en färdjournal som mot bakgrund av planerad befordran är realistisk och visar att det kan antas att bestämmelserna i denna förordning kommer att efterlevas även för den del av befordran som sker i tredjeland, och den behöriga myndigheten kan, om så inte är fallet, kräva att planeringen ändras på så sätt att det säkerställs att dessa bestämmelser iakttas under hela transporten.

Enligt djurtransportförordningen artikel 30.8 gäller, i avvaktan på att detaljerade bestämmelser antas för djurarter som inte särskilt omnämns i bilagorna, att medlemsstaterna får fastställa eller behålla nationella tilläggsregler som ska iakttas vid transport av dessa djurarter. I Finland hör främst ren och pälsdjur till dessa djurarter. Enligt artikel 1.3 i djurtransportförordningen hindrar förordningen inte medlemsstaterna från att vidta strängare nationella åtgärder som syftar till att förbättra djurens välbefinnande under transporter som endast äger rum på deras territorium.

3.1.2 Lagen om transport av djur

Lagen om transport av djur (1429/2006), härafter *djurtransportlagen*, gäller också sådana transporter som djurtransportförordningen inte gäller. Syftet med lagen är att vid transporter och i samband med dem skydda levande djur mot skador och insjuknande samt all onödig smärta och plåga och onödigt lidande. Lagen tillämpas på transport av levande ryggradsdjur och i tillämpliga delar på levande ryggradslösa djur. Lagen tillämpas dessutom på tillsynen över djurtransporter.

De myndigheter som verkställer djurtransportlagen samt utövar tillsyn över efterlevnaden av lagen och djurtransportförordningen är kommunalveterinären, polisen, besiktningsveterinären, regionförvaltningsverket och Livsmedelsverket. Besiktningsveterinären utför majoriteten av de

inspektioner som är underställda djurtransportförordningens tillämpningsområde. Dessa inspektioner gäller transport av slaktdjur och inspektionerna utförs på slakteriets område. I tillsynen deltar också regionförvaltningsverkens länsveterinärer, som utför inspektioner utgående från ett så kallat urvalsförfarande och samarbetar med polisen vid trafikkontroller av djurtransporter. Kommunalveterinären sköter inspektionerna på kommunens område. Polisen ger vid behov de övriga tillsynsmyndigheterna handräckning vid utövande av tillsynen. Tullen och Gränsbevakningsväsendet ger dessutom Livsmedelsverket på begäran handräckning vid utförandet av uppgifterna.

Samtliga tillsynsmyndigheter kan utnyttja sina befogenheter att fatta administrativa beslut. Regionförvaltningsverket och Livsmedelsverket utför därtill vissa andra uppgifter i anknytning till verkställandet av djurtransportförordningen. För vissa prestationer enligt djurtransportlagen, såsom beviljande av tillstånd, intyg och godkännanden, tas avgifter ut till staten.

För tillfället finns det inga bestämmelser om anordnandet av den utbildning som djurtransportförordningen kräver i djurtransportlagen eller i någon annan lagstiftning. I praktiken har vissa aktörer i anknytning till de aktuella djurarterna eller den verksamhet eller näringsverksamhet som utövas med dem samt jordbruksskolor och skolor inom hästbranschen gett utbildning. Enligt lagen om djurtransporter godkänner Livsmedelsverket det prov som är avsett för transportörer av djur och djurskötare samt anordnaren av provet. I praktiken har Livsmedelsverket dock så gott som uteslutande anordnat provet i samarbete med regionförvaltningsverken.

Med stöd i djurtransportlagen kan närmare nationella bestämmelser utfärdas för sådana djurarter som inte nämns i bilagorna till djurtransportförordningen, såsom krav på transportmedel och utrymme för de transporterade djuren vid transport av renar och pälsdjur. Än så länge har dock ingen sådan förordning utfärdats.

Bestämmelserna om de administrativa tvångsmedlen för underlåtelse att följa lagen om transport av djur eller djurtransportförordningen ingår i lagen om transport av djur, djurtransportförordningen och kontrollförordningen. Enligt strafflagen (39/1889) är det också i vissa fall ett kriminellt djurskyddsbrott att bryta mot lagen om transport av djur eller djurtransportförordningen. Lagen om transport av djur innehåller bestämmelser om att vissa mindre förseelser i strid med lagen eller förordningen utgör djurtransportförseelser.

Enligt 18 § 17 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör djurskyddet till landskapets lagstiftningsbehörighet.

3.1.3 Transport av renar och pälsdjur

I dagsläget krävs ingen färdjournal för långa transporter av pälsdjur och renar. Med lång transport avses enligt artikel 2 m i djurskyddsförordningen en befordran som överstiger åtta timmar. Under de senaste åren har rävar inom pälsdjursuppfödningen transporterats med flygfrakt från Finland till Kina. På årsnivå har som mest två fraktflyg med rävar exporterats. Ett fraktflyg rymmer cirka 2500 rävar. Vid transport av pälsdjur till Kina kan flygresan i sig ta åtta timmar i anspråk. Därtill är man tvungen att flytta djuren till flygstationen och från flygstationen till den nya uppfödarens gård, vilket betydligt förlänger restiden. Den behöriga myndigheten utför en välmåendeinspektion vid utförelsestället, det vill säga den plats där djuren lämnar landet, i praktiken på flygfältet. Den övervakande myndigheten har inte möjlighet att kontrollera djurens välmående under flygresan och efter flygresan i Kina. Tillsynsmyndigheten känner inte heller nödvändigtvis till djurens slutliga destination. Transporter av pälsdjur till andra medlemsstater behöver inte anmälas till myndigheterna. Det är dock känt att enstaka partier med pälsdjur de senaste åren har transporterats via landsväg till Sverige, Norge och Frankrike.

Jord- och skogsbruksministeriet har dessutom fått kännedom om att kineserna eventuellt är intresserade av att köpa och transportera flera tusen renar till Kina. Det här skulle betyda en avsevärd ökning med långa transporter av renar. Än så länge har levande renar endast transporterats till övriga medlemsländer i EU.

Till följd av hjortdjurens avmagringssjuka (CWD) har Finland avhållit sig från att exportera andra renar än slaktrenar efter våren 2018. Därmed har endast transporter av renar för slakt varit möjliga från Finland under de två senaste åren. Före begränsningarna till följd av hjortdjurens avmagringssjuka transporterades årligen enstaka partier för rendjurshållning främst till Storbritannien och Nederländerna. Transporterna gjordes i stor utsträckning med landsväg och varade över åtta timmar. Man kan utgå från att transporterna kommer att fortsätta när begränsningarna på grund av sjukdomen upphör. Transporterna av renar för slakt har gått till Sverige. Transporterna har skötts längs landsväg och de har varat under åtta timmar. I genomsnitt har renar för slakt årligen transporterats till Sverige cirka 15 gånger.

3.2 Bedömning av nuläget

3.2.1 Allmänt

Med den existerande lagstiftningen om transport av djur har man någorlunda väl kunnat trygga djurens välmående under transporterna samt inspektionen av transporterna. Myndighetstillsynen över djurtransporterna fungerar huvudsakligen ändamålsenligt och effektivt.

Årligen har något under 400 kommersiella djurtransporter, som har berört i genomsnitt 700 000 djur, inspekterats. Den genomsnittliga transporttiden för kommersiella transporter är cirka fyra timmar. Främst kontrolleras transporter av fjäderfä samt svin och nötkreatur. Besiktningsveterinärerna sköter största delen av inspektionerna på slakterierna i samband med urlastningen. Läns- och kommunalveterinärerna inspekterar transporter bland annat på landsvägen och avgångsplatsen samt vid andra bestämmelseorter. Polisen kontrollerar djurtransporter på landsvägen i samband med normal trafikövervakning. Årligen inspekteras några tiotal långa transporter.

I cirka 10 procent av de inspekterade transporterna observeras agerande i strid med bestämmelserna om djurtransporter. Majoriteten av missförhållandena gäller brister i dokumenten. I allmänhet observeras näst mest brister i transportmedlens skick och säkerhet samt beaktandet av tilläggskraven för långa transporter. Tredje mest observeras brister i transportpraxis och efterlevnaden av kraven på utrymme. För hästtransporternas del anknyter bristerna främst till transportdokumenten.

3.2.2 Komplettering av kontrollförordningen och övriga centrala ändringsbehov i lagstiftningen.

Tillämpningen av kontrollförordningen kräver att kompletterande bestämmelser ges i den nationella lagstiftningen.

I samband med tillämpningen av lagen om djurtransporter har även ett behov konstaterats att förtydliga och precisera vissa för tillämpning av lagen centrala bestämmelser som framför allt gäller gränsdragningen mellan transporter i samband med kommersiell verksamhet och övriga transporter. Tillämpningen av de administrativa tvångsmedlen har upplevts som onödigt krånglig eftersom bestämmelserna om dem delvis finns i olika rättsakter.

På det allmänna planet har det också ansetts att pälsdjurens och renarnas välmående under transporten borde kunna tryggas bättre än idag vid långa transporter. Situationen kunde förbättras också för långa transporter av dessa djurarter genom att en färdjournal tas i bruk.

Det finns inga bestämmelser om övervakningen av färdjournaler i lagen om transport av djur. Arrangerandet av övervakning har grundat sig på artikel 14.1 i djurtransportförordningen. Kommunalveterinären eller regionförvaltningsverket har kunnat godkänna färdjournalen. Kommunalveterinärerna har kontrollerat majoriteten av färdjournalerna. Årligen godkänns i genomsnitt cirka 300 färdjournaler. Antalet färdjournaler fluktuerar dock betydligt från år till år och under vissa enskilda år har det kunnat finnas över 500 färdjournaler. Det finns ett behov att förtydliga fördelningen av uppgifterna gällande färdjournalerna mellan myndigheterna. Betoningen av regionförvaltningsverkens roll vid tillsynen harmoniserar praxis kring färdjournalerna och effektiviserar i synnerhet den kontroll av handlingarna som sker efter transporten. Arrangemanget bör dock beakta de tillgängliga resurserna. Därför bör också kommunalveterinären fortfarande ha behörighet att delta i de åtgärder som gäller färdjournalerna.

I dagsläget har Tullen på begäran gett tillsynsmyndigheterna handräckning vid tillsynskontroller av djurtransporter genom stickprov, som har utförts på de inre gränserna i Europeiska unionen. För effektivisering av tillsynen är det ändamålsenligt att Tullen kan inspektera transporterna också för egen räkning jämsides med de övriga tillsynsmyndigheterna. Även den här tillsynen bör stå i förhållande till de nuvarande resurserna.

Avsaknaden av lagstiftning om anordnandet av den utbildning som krävs för transporter av djur i djurtransportlagen uppfyller inte kraven i djurtransportförordningen. Livsmedelsverket har också ansett att anordnandet av det prov som krävs för kompetensbeviset lämpar sig illa för verkets verksamhetsområde. I dagsläget är det olika instanser som anordnar den utbildning och det prov som krävs för kompetensbeviset. Läroanstalterna och övriga aktörer i branschen har erbjudit utbildningen. Livsmedelsverket har anordnat provet tillsammans med regionförvaltningsverken. Sammanslagning av utbildningen och provet till en helhet förbättrar kompetensen och effekterna av verksamheten.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Komplettering av kontrollförordningen

I propositionen föreslås det att lagen kompletteras på det sätt som kontrollförordningen kräver och att Livsmedelsverket utses till den myndighet som ansvarar för samordning av samarbetet och kontakterna till kommissionen och de övriga medlemsstaterna gällande de åtgärder som vidtas inom ramen för den offentliga kontrollen. Det föreslås också att Livsmedelsverket utses till kontaktorgan, som ansvarar för underlättande av informationsutbytet mellan de behöriga myndigheterna. Livsmedelsverket har därtill i uppdrag att samordna beredningen av den fleråriga, nationella tillsynsplanen mellan de behöriga myndigheter som ansvarar för den offentliga kontrollen.

I lagen föreslås dessutom ett tillägg om att Livsmedelsverket bär ansvaret för de uppgifter som enligt Europeiska unionens lagstiftning om transport av djur åläggs den behöriga myndigheten under förutsättning att uppgiften inte har överförts på en annan myndighet. I propositionen föreslås det också att i lagen förs in en bestämmelse om avgifter som tas ut för kontrollen samt en

bestämmelse om skydd av anmälarens identitet. Enligt förslaget kan offentlig kontroll i noggrant fastslagna fall också utföras av en person utanför myndighetsmaskineriet, en auktoriserad inspektör.

4.1.2 Förtydligande och komplettering av innehållet i lagen till följd av nationella behov

En precisering av skillnaden mellan transport som sker i kommersiellt syfte och övrig transport föreslås genom definition av transport som sker i annat än kommersiellt syfte. Med en sådan transport avses en transport som inte involverar direkt utbyte av pengar, varor eller tjänster och där ekonomisk vinning inte direkt eller indirekt är målet. Bestämmelsen förtydligar framför allt kraven för olika tillstånd och godkännanden som inte gäller andra transporter än dem som sker i kommersiellt syfte.

Förteckningen över administrativt tvångsutförande i kontrollförordningen är exemplifierande. Därigenom är det möjligt att föreskriva om tvångsutföranden också i den nationella lagstiftningen. Bestämmelserna om administrativa tvångsmedel samlas huvudsakligen under en paragraf i lagen, som formuleras så att utgångspunkten är att tvångsmedlen i praktiken lämpar sig för alla de situationer som uppstår oberoende av vilken karaktär transporten har.

4.1.3 Anordnande av utbildning och examen enligt kraven i djurtransportförordningen

I propositionen föreslås det att yrkesskolorna kan ge den utbildning som krävs enligt djurtransportförordningen och anordna de prov som krävs för kompetensbevisen. Det är dessutom möjligt att ordna utbildning och prov vid yrkeshögskolorna. Läroanstalterna kan också erbjuda utbildning som en separat, avgiftsbelagd utbildning för personer som inte avlägger en mera omfattande yrkes- eller yrkeshögskoleexamen.

För yrkesskolor och yrkeshögskolor som ger jordbruksutbildning och utbildning inom hästbranschen undersökte jord- och skogsbruksministeriet utbildningsutbudet med en förfrågan till läroanstalterna eller deras representanter hösten 2020. Utgående från de inkomna svaren erbjuder 13 läroanstalter för tillfället utbildning för transportörer av djur, en del vid yrkesskolor och andra vid yrkeshögskolor. De läroanstalter som erbjuder utbildning ligger på ett heltäckande sätt i Finland. Utbildningen erbjuds vid flera olika läroanstalter förknippat med transport både av tama hästdjur och av tamdjur (nötkreatur, får, getter, svin eller fjäderfä). Majoriteten av utbildningen ges inom ramen för en examen. Läroanstalterna erbjuder utbildning på båda de inhemska språken. Några läroanstalter anordnar utbildning också som avgiftsbelagd utbildning för personer som inte i övrigt studerar vid den aktuella läroanstalten. Fyra av de läroanstalter som besvarade enkäten meddelade att de är intresserade av att i fortsättningen anordna utbildningen, trots att de inte erbjuder den i nuläget.

Djurskyddslagen (247/1996) innehåller motsvarande bestämmelser om utbildningar och prov som krävs enligt djurtransportförordningen. Den utbildning som innehåller den kompetens som krävs enligt den så kallade avlivningsförordningen (EG) nr 1099/2009) kan enligt djurskyddslagen ges av en sådan utbildningsanordnare som avses i lagen om yrkesutbildning som har ett sådant tillstånd att anordna den utbildning som omfattar de kunskaper som krävs för ett i avlivningsförordningen avsett kompetensintyg. Motsvarande typ av bestämmelse finns i djurskyddslagen gällande kunskaper som krävs för kompetens i broilerhållning.

4.1.4 Utvidgning av kraven på färdjournaler och kontroll av färdjournaler.

I propositionen föreslås det att i lagen förs in en bestämmelse som föreskriver skyldighet att upprätta en färdjournal vid långa transporter av renar och pälsdjur i de fall då målet för en sådan

transport är en annan medlemsstat eller ett tredje land. Kravet på färdjournal främjar djurens välmående under transporten eftersom det förutsätter att transportören planerar och rapporterar resan i detalj. Färdjournalen ger den behöriga myndigheten möjlighet att ingripa i färdjournalen och planeringen av transporten redan på förhand och att utföra kontroller av transporterna i efterskott också vid transporter där målet ligger i tredje länder.

Regionförvaltningsverkets och kommunalveterinärens uppgifter vid övervakningen av färdjournaler preciseras. Regionförvaltningsverket utses till den behöriga myndigheten för åtgärder gällande färdjournalen. Kommunalveterinärerna kan också i fortsättningen övervaka färdjournalerna för upprepade djurtransporter och i enskilda fall också på order av regionförvaltningsverket.

4.1.5 Tullen som tillsynsmyndighet

Enligt förslaget kan Tullen kontrollera transport av djur på den inre marknaden jämsides med övriga utförda kontroller. Genom Tullens kontroller kan man för sin del förebygga olaglig transport av sällskapsdjur från andra medlemsstater i anknytning till så kallade valpfabriker och minska de därtill kopplade djurskyddsproblemen. Motsvarande bestämmelser för Tullens del finns också i den nya lagen om djursjukdomar (76/2021).

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

Förslaget har inte konsekvenser för statsekonomin. Kontrollförordningen bedöms varken öka eller minska myndigheternas totala arbetsmängd och inga sådana förändringar föreslås i behörighetsfördelningen mellan myndigheterna som påverkar statsbudgeten. Kostnaderna i anknytning till uppgifterna kan skötas inom ramen för förvaltningsområdenas rambeslut och enligt anslagen och årsverken i enlighet med statsbudgeten.

I propositionen föreslås Tullen få behörighet att kontrollera att kraven på transporter av djur efterlevs vid EU:s inre gränser. Tullen utför kontrollerna jämsides med de övriga tillsynsmyndigheterna och det är alltså fråga om behörighet att arbeta jämsides och inte en överföring av uppgifter från de övriga tillsynsmyndigheterna till Tullen. Tullen ger redan enligt gällande lag inom ramen för sina resurser handräckning till de övriga tillsynsmyndigheterna vid stickprovskontroll av att bestämmelserna efterlevs. Avsikten är att det nuvarande tillsynsarbetet även kan fortsätta grundat direkt på lag och inte grundat på separata begäran om handräckning. Tullens kontroller sker fortfarande inom ramen för dess resurser och i samband med den övriga övervakningen av den inre marknaden och det presenterade förslaget orsakar varken extra kostnader eller ett ökat resursbehov hos Tullen. Vid ordnandet av tillsynen ska dock beaktas vad som angetts om myndigheternas samarbete i kapitel 4.2.2 (Konsekvenser för myndigheterna) här nedan.

Regionförvaltningsverken ansvarar redan nu för uppgifter i anknytning till kontroll av färdjournalerna. Enligt förslaget får kommunalveterinärerna också i fortsättningen sköta dessa uppgifter. På årsnivå blir man endast tvungen att behandla ett något större antal färdjournaler än i dag gällande renar och pälsdjur. Dessa anknyter huvudsakligen till eventuell transport av rävar från Finland. Kontrollen och godkännande av färdjournalerna för export av pälsdjur hänförs främst till Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland. För långa transporter av renar är det främst Regionförvaltningsverket i Lappland som bedömer och godkänner färdjournalerna för transporterna.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna

Enligt propositionen ändras inte myndigheternas huvudsakliga uppgifter och arbetsfördelning med undantag för den behörighet som Tullen får att jämsides med de övriga tillsynsmyndigheterna vid EU:s inre gränser kontrollera efterlevnaden av kraven för transporter av djur. Tullen ger redan i dagsläget handräckning vid de nämnda kontrollerna genom stickprov. Avsikten med förslaget är att förtydliga Tullens roll som övervakare. Eftersom det är fråga om parallell behörighet jämsides med de övriga tillsynsmyndigheterna avlägsnar bestämmelsen inte de övriga tillsynsmyndigheternas roll vid kontrollen av transporter av djur på den inre marknaden. Integrering av Tullen i tillsynsmaskineriet kräver dock att gemensamma verksamhetsmodeller skapas med Livsmedelsverket och regionförvaltningsverken samt tillräckliga anvisningar och utbildning. I anknytning till verksamhetsmodellen ska tillsynsmyndigheterna exempelvis komma överens om upprätthållande av lägesbilden och informationsflödet samt utse kontaktpersoner för olika regioner.

Enligt förslaget upphör Livsmedelsverkets uppgifter som anordnare av det prov som krävs för kompetensbevis. Det här minskar i viss mån ämbetsverkets uppgifter (uppskattning 0,7 årsverken). Likaså minskar det här i viss mån också uppgifterna hos de regionförvaltningsverk som har anordnat proven i samarbete med Livsmedelsverket (uppskattning 0,4 årsverken). Å sin sida föreslås det att Livsmedelsverkets uppgifter till följd av genomförandet av kontrollförordningen och regionförvaltningsverkens uppgifter till följd av kontrollen av färdjournaler ökar något.

Enligt förslaget är regionaförvaltningsverket den behöriga myndigheten i tillsynen över färdjournalerna för djurtransporter. Kommunalveterinärerna kan också fortsättningsvis delta i övervakningen. I förslaget har det eftersträfvats att nå en lösning utgående från användningen av existerande resurser, som möjliggör behandling av färdjournalerna på ett ändamålsenligare sätt än i dag med de nuvarande, tillgängliga resurserna. Regionaförvaltningsverkens arbetsbörda ökar något också i den nu föreslagna modellen. Genom koncentration uppnås dessutom också en helhetsfördel ur tillsynsperspektiv, i och med att regionförvaltningsverken samlar på sig specialkunskap om färdjournaler, vilket effektiviserar behandlingen av planerna och kontrollen av djurtransporterna.

4.2.3 Konsekvenser för företagen

Propositionen gäller huvudsakligen komplettering av kontrollförordningen i fråga om hur myndigheterna utför kontroll och den påverkar därför till denna del inte verksamhetsutövarna. Kontrollförordningen innehåller inte heller sådana bestämmelser om skyldigheter för aktörerna som påverkar företagets verksamhet.

Skyldigheten att upprätta en färdjournal leder till något mera arbete för en aktör som transporterar pålsdjur eller renar när transporten sker till ett område utanför Finland. Årligen sker i genomsnitt endast ett fåtal sådana transporter. Därmed leder kravet på färdjournal endast till små kostnader eller tilläggsskyldigheter för aktörerna i branschen.

4.2.4 Konsekvenser för hushållen

Förslaget har inga ekonomiska eller övriga konsekvenser för hushållen. Det kan dock uppskattas att den noggrannare definitionen av indelningen av djurtransporterna på kommersiella och övriga transporter förtydligar kraven på transporter på också för vissa hushåll. Detta gäller framför allt kraven på vanliga hushålls transporter av hästar i hobbyverksamhet. Det har i viss utsträckning varit oklart hur lagen ska tolkas för dessa.

5 Alternativa handlingsvägar

Tillämpningen av kontrollförfordningen kräver att kompletterande bestämmelser ges. För kontrollen av djurtransporterna finns det i praktiken inga andra ändamålsenliga alternativ än att föra in de nödvändiga bestämmelserna i lagen om transport av djur.

6 Remissvar

På propositionen har remissvar inhämtats under perioden 22.10—4.12.2020 av följande instanser: Justitieministeriet, finansministeriets, utbildnings- och kulturministeriet, kommunikationsministeriet, Livsmedelsverket, regionförvaltningsverken, Utbildningsstyrelsen, Tullen, Polisstyrelsen, Kommunikationsverket, Naturresursinstitutet-/ Centret för djurens välmående, Polis- hundsinrättningen, Atria Abp, HKScan Oyj, Snellmans Köttförädling Ab, Suomen Teurastamoyrittäjät ry, Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf, Svenska Lantbruksproducenternas Centraförbund SLC r.f, Finlands Veterinärförbund rf, Finlands Kommunalveterinärförbund rf, Finlands tillsynsveterinärförbund rf, Finlands kommunförbund, Elintarvikealan Kuljetusyrittäjät ry, Livsmedelsindustriförbundet rf, jordbruks- och hästbranschens yrkesskolor och yrkeshögskolor, Djurens hälsa ETT rf, Suomen Hippos ry, Finlands Ryttaförbund rf, Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund rf, Paliskuntain yhdistys, Hevostietokeskus, Hippolis ry, Pro Agria, SEY Djurskyddet Finland, Animalia ry, Suomen Sikayrittäjät ry, Finlands Fjäderfäförbund rf.

Sammanlagt 30 remissvar inflöt. Flera av de instanser som gav utlåtanden ansåg de föreslagna ändringarna vara välmotiverade och värda att understöda samt sådana som främjar djurens välmående. Till sådana ändringar som ingick i propositionsutkastet hörde främst utvidgandet av kravet på färdjournaler också att gälla renar och pälsdjur, att Tullen läggs till som tillsynsmyndighet samt möjligheten att utfärda noggrannare bestämmelser om att vissa djur ska vara i skick för befordran. Av dem som gav ett utlåtande hade följande instanser inget att anmärka på utkastet till proposition: Livsmedelsverket, Utbildningsstyrelsen, kommunikationsministeriet, Kommunikationsverket, Animalia ry, Centret för djurens välmående, Djurskyddsombudsmannen Livsmedelsindustriförbundet rf, Elintarvikealan Kuljetusyrittäjät ry, Paliskuntain Yhdistys, Finlands Pälsdjursuppfödarens förbund rf, Finlands Veterinärförbund rf, Suomen Hevostietokeskus ry, Lounais-Suomen Koulutuskuntayhtymä ry, Hyria Koulutuskeskus Oy och Etelä-Savon Koulutus Oy. Finlands Kommunförbund rf meddelade att man inte ger ett utlåtande.

Justitieministeriets utlåtande innehöll preciseringar till bland annat propositionens bestämmelser om avgifter som tas ut och sökande av ändring samt de bestämmelser som gäller rätten att få och överlåta uppgifter. Justitieministeriets utlåtande fäste därtill uppmärksamhet vid behovet att precisera vissa av motiveringarna till propositionen. Vid den fortsatta beredningen har det eftersträövats att de anmärkningar som ministeriet presenterade i sitt utlåtande beaktats i den fortsatta beredningen.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland och Finlands tillsynsveterinärförbund rf ansåg att det inte är nödvändigt att ta in ett omnämnande om de befullmäktigade inspektörerna och föreslog bland annat att en bestämmelse om hörande av part ska fogas till propositionen samt preciseringar göras i bestämmelsen om sökande av ändring. Polisstyrelsen föreslog preciseringar av de beteckningar som ska göras på transportmedlen samt ändringar i straffbestämmelsen och precisering av propositionens definitionsbestämmelse. Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf föreslog också precisering av definitionsbestämmelsen. I den fortsatta beredningen har de märkningar som ska göras på transportmedlet preciserats och motiveringarna till definitionsbestämmelsen kompletterats. Finansministeriet anmärkte på in-konsekvens i bestämmelsen om avgifter som ska tas ut. I undervisnings- och kulturministeriets

samt Lapplands yrkeshögskolas utlåtanden föreslogs preciseringar av bestämmelsen om ordnande av utbildning och prov. Vissa organisationer inom hästbranschen (Hippolis – Hevosalan osaamiskeskus ry, Suomen Hippos ry och Finlands Ryttaförbund rf) ansåg att utbildningen inte får läggas enbart på läroanstalterna. I den fortsatta beredningen har den nämnda bestämmelsen preciserats gällande både paragrafen och motiveringarna. I vissa utlåtanden finns dessutom förslag på enskilda kompletteringar eller ändringar till propositionen. Förslagen har i mån av möjlighet beaktats vid den fortsatta beredningen av propositionen. Efter remissförfarandet har det lagts till en ny bestämmelse om inspektionsförfarandet och hörande av part i 29 § samt preciseringar gjorts i 10, 38 och 47 § i lagförslag.

Efter remissförfarandet har jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och Tullen fört diskussioner om Tullens förutsättningar att verka som tillsynsmyndighet. Vid dessa diskussioner lyckades man nå en gemensam ståndpunkt och efter detta gav Tullen ett utlåtande som komplement till sitt tidigare utlåtande. Efter remissförfarandet har diskussioner om de åtgärder gällande färdjournalerna som anvisas regionförvaltningsverken också förts mellan jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket samt Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland och Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland. Vid dessa diskussioner har man försökt hitta ett sätt att med beaktande av regionförvaltningsverkens resurser hitta ett fungerande sätt för effektivisering av tillsynen över färdjournalerna. Utgående från de förda diskussionerna har det förslag som låg ute på remiss ytterligare preciserats gällande tillsynsmyndigheternas uppgifter så att också kommunalveterinärerna fortsättningsvis övervakar färdjournalerna vid vissa typ av transporter.

Remissvaren finns tillgängliga på jord- och skogsbruksministeriets Internet-sidor <https://mmm.fi/hanke2?tunnus=MMM008:00/2020>

7 Specialmotivering

2 §. Tillämpningsområde. Ur paragrafens 2 mom. avlägsnas hänvisningen till att bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen i fråga om införsel i Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019). Den här hänvisningen flyttas till 3 §, som gäller lagens förhållande till övriga författningar. Ur samma moment avlägsnas också hänvisningen till tillsyn över djurtransportförordningen eftersom bestämmelserna om tillsynen över djurtransportförordningen numera finns i kontrollförordningen. Ett omnämnande om kontrollförordningen läggs till som 4 mom. i paragrafen. Med den föreslagna lagen ges den nödvändiga kompletteringen av bestämmelserna i kontrollförordningen. I övrigt motsvarar den föreslagna paragrafen bestämmelserna i den nuvarande lagen. I paragrafens 2, 3 och 5 mom. görs också lagtekniska korrigeringar.

3 §. Förhållande till vissa författningar. I paragrafen finns bestämmelser om förhållandet mellan lagen om transport av djur och vissa andra författningar. Det föreslås att som nytt 2 mom. i paragrafen överförs den nuvarande bestämmelsen i 2 § 2 mom. gällande tillsynen över efterlevnad av djurtransportförordningen vid import. I paragrafens 1 och 3 mom. görs lagtekniska korrigeringar.

4 §. Definitioner. I paragrafen definieras vissa centrala begrepp som används i den föreslagna lagen. Det föreslås att omnämnandet om besiktningsveterinär avlägsnas ur 6 punkten i paragrafen eftersom det enligt propositionens 24 § 1 mom. 2 punkt är Livsmedelsverket som är tillsynsmyndighet på slakterier i stället för besiktningsveterinären. Samtidigt läggs i den nämnda punkten till ett omnämnande om Tullen, som utöver Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket och kommunalveterinären är tillsynsmyndighet vid EU:s inre gräns. Det föreslås att det

officiella namnet på kontrollförrordningen avlägsnas ur punkt 8 i paragrafen eftersom det föreslås att förrordningen nämns redan i 2 § 4 mom. I punkt 8 i paragrafen ersätts förrordningens officiella namn med förrordningens förkortade namn. Punkt 9 i paragrafen är ny och där definieras övriga transporter än transporter i anknytning till kommersiell verksamhet. Definitionen är nödvändig för att förtydliga de krav och den kontroll som hänför sig till olika typer av transporter. Med en sådan transport avses en transport som inte involverar direkt utbyte av pengar, varor eller tjänster och där ekonomisk vinning inte direkt eller indirekt är målet.

Till övriga transporter än sådana transporter som sker i anknytning till kommersiell verksamhet räknas transporter av djur som inte ger direkt kommersiell nytta eller som inte utgör en del av affärsekonomisk eller kommersiell verksamhet och som inte anknyter till eller har som mål att få direkt eller indirekt vinning. Om transporten av djur utgör en del av kommersiell verksamhet av typ jordbruksföretagande eller träning av hästar anses transporten vara kommersiell verksamhet. De föreslagna bestämmelserna ändrar därmed inte på nuläget. Begränsningarna i tillämpningen av förrordningen enligt artikel 1.2 i djurtransportförrordningen ska fortfarande gälla för transporter utförda av uppfödare såsom transport av djur till betesmarker eller transporter som underskrider 50 kilometer, som sker med djurägarens egna transportmedel.

Till övriga transporter än transporter i anknytning till kommersiell verksamhet räknas exempelvis transporter där en privatperson transporterar sina sällskapsdjur eller där en privatperson som inte utövar verksamhet i anknytning till hästar, transporterar sina egna tama hästar eller någon annans tama hästar utan ersättning eller högst mot ersättning av bränslekostnaderna där personen transporterar djuren till ett åldringshems gård och inte själv får någon ersättning för det eller när djurparkerna själva transporterar djur som hör till programmet för skydd av arter.

Punkt 10 i paragrafen är också ny. I paragrafen definieras färdjournalen genom en hänvisning till det dokument som avses i bilaga II till djurtransportförrordningen.

10 §. Märkning som anger djur. I paragrafen finns det bestämmelser om märkning, som visar att transporten innehåller djur, på vägtransportmedel och behållare. Den märkning som sätts på vägtransportmedlen förtydligas så att det av transportmedlet uttryckligen ska framgå att det är fråga om en djurtransport. Ett sådant krav är nödvändigt för att djurtransporterna lättare ska observeras i trafiken och trafikövervakningen. Kravet gäller transportmedel registrerade i Finland. På transportbehållaren räcker det att den på nuvarande sätt förses med ett märke som visar att den innehåller djur. De märken som görs på både transportmedel och behållare ska vara tydliga och lätta att observera.

21 §. Kompetensbevis för förare och skötare på vägfordon. Ur paragrafens 2 mom. avlägsnas hänvisningen till artikel 26 i djurtransportförrordningen om återkallande av kompetensbevis, eftersom hänvisningen om återkallandet ingår i 37 § 3 mom.

21 a §. Anordnare av utbildning och prov som krävs i djurtransportförrordningen. Paragrafen är ny. Enligt bilaga IV punkt 1 till djurtransportförrordningen ska fordonsförare och skötare som avses i artiklarna 6.5 och 17.1 ha slutfört den utbildning som föreskrivs i punkt 2 och ha genomgått examinering som godkänts av den behöriga myndigheten, vilken ska säkerställa att examinаторerna är oberoende. Det föreslås att bestämmelser om anordnare av utbildning och prov enligt djurtransportförrordningen införs i paragrafen. Enligt bestämmelsen får utbildningen gällande transport av hästdjur och tamdjur av nötkreatur, får, getter och svin samt fjäderfä ges och de prov som krävs för kompetensbevis anordnas av en sådan utbildningsanordnare som har ett sådant tillstånd att anordna utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning. Utbildningen i fråga kan ges och prov anordnas också av i yrkeshögskolelagen avsedda yrkeshögskolor. Med den föreslagna bestämmelsen begränsas inte ordnandet av utbildning för transport av andra djur

än de ovan nämnda djuren. Läroanstalterna inom jordbruks- och hästsektorn har kunskap och erfarenheter av utbildningen i anknytning till transport av hästar och produktionsdjur. Däremot har läroanstalterna ännu inte motsvarande kompetens för transport av mera sällsynta djurarter (såsom exempelvis fiskar). Därmed är det inte i detta skede ändamålsenligt att begränsa utbildningen för samtliga djurarter att specifikt höra till läroanstalternas uppgifter.

Enligt 21 § är det regionförvaltningsverket som på samma sätt som i dag beviljar det egentliga kompetensintyget. Läroanstalten utfärdar utgående från med godkänt betyg avlagt prov ett intyg på basis av vilket kompetensintyget beviljas.

23 §. Jord- och skogsbruksministeriet. Det föreslås att jord- och skogsbruksministeriets uppgifter preciseras i paragrafen med en hänvisning till kontrollförordningen. Ministeriets uppgift är allmän styrning och tillsynen över genomförandet av de nämnda rättsakterna.

24 §. Livsmedelsverket. I paragrafen finns bestämmelserna om Livsmedelsverkets uppgifter. Det föreslås att vissa uppgifter, som huvudsakligen beror på kontrollförordningen, fogas till ämbetsverkets uppgifter i paragrafen. Det föreslås att ett omnämnande av planeringen av övervakningen och en hänvisning till kontrollförordningen läggs till i 1 mom. 1 punkten. Paragrafens 1 mom. 2 punkt gäller komplettering av kontrollförordningen med behörig myndighet i enlighet med artikel 4.2 b i förordningen. Livsmedelsverket utses till en sådan myndighet som avses i artikeln och som ansvarar för samordning av samarbetet inom lagens tillämpningsområde och kontakterna till kommissionen och de andra medlemsstaterna gällande tillsynen över transport av djur och vidtagna offentliga åtgärder. Punkt 2 i paragrafen, som gäller anordnande av prov och godkännande av den som anordnar prov, avlägsnas och bestämmelserna om detta tas upp i en ny 21 a §.

Enligt artikel 103 i kontrollförordningen ska varje medlemsstat utse ett eller flera förbindelseorgan som ska fungera som kontaktpunkter och ha ansvaret för att underlätta utväxling av meddelanden mellan behöriga myndigheter i enlighet med artiklarna 104—107. I 1 mom. 3 punkten åläggs på Livsmedelsverket uppgiften att verka som förbindelseorgan. Paragrafens 1 mom. 6 punkt är också ny. Enligt 27 § i gällande lag är det besiktningsveterinären som ansvarar för kontrollen av transporterna av djur på slakterierna. Det föreslås att uppgiften i stället för att höra till besiktningsveterinärens uppgifter faller på Livsmedelsverket, som besiktningsveterinären är anställd hos. Livsmedelsverkets tillsyn gäller dock inte kontrollerna på renslakterierna. Det finns grundad anledning att anvisa kontrollen över renslakterierna till Regionförvaltningsverket i Lappland, som bär ansvaret för kontrollerna också enligt livsmedelslagen (23/2006).

Det föreslås dessutom att till paragrafen fogas ett omnämnande om att Livsmedelsverket sörjer för de uppgifter som enligt bestämmelserna i Europeiska unionens lagstiftning om transport av djur åläggs den behöriga myndigheten såvida dessa inte har överförts till en annan myndighet. Bestämmelsen är nödvändig för att säkerställa att en behörig myndighet kan anvisas i samtliga situationer som uppkommer. Det föreslås att bestämmelsen fogas till i ett nytt 2 mom.

25 §. Regionförvaltningsverket. Paragrafen innehåller bestämmelserna om regionförvaltningsverkets uppgifter. Det föreslås att en hänvisning till kontrollförordningen fogas till paragrafens 1 mom. Paragrafens 2 mom. motsvarar nuvarande 2 mom.

Det föreslås att i paragrafens 3 mom. tillfogas en bestämmelse om att regionförvaltningsverket är behörig myndighet för åtgärder som gäller färdjournalen. Enligt 26 § 2 mom. i lagförslaget kan de kommunala veterinärerna också inspektera vissa typer av transporter. Regionförvaltningsverket granskar till exempel färdjournalerna för enskilda transporter av avelsdjur och i

början också sådana färdjournaler som eventuellt senare blir av kommunalveterinären granskade upprepade transporter. Regionförvaltningsverket ansvarar också för granskningen av handlingarna för färdjournalerna efter avslutad transport för bedömning av hur transporten av djuren i själva verket gått till och hur kraven i djurskyddsförordningen har följts. Regionförvaltningsverket kan utföra granskningar av handlingarna efter avslutad transport både utgående från en bedömning av det aktuella fallet och som stickprovsgranskningar.

I tillsynen över färdjournalerna ska ett flertal olika faktorer beaktas, bland annat väderförhållandena under transporten. Till exempel vid transport av slaktdjur till tredje länder genom Europa under heta sommarmånader finns det en uppenbar risk för att transporttemperaturerna överskrider gränsvärdet. I alla länder finns det inte heller tillgång till så kallade kontrollstationer, där man kan ordna med vilotider i enlighet med djurtransportförordningen för djuren. Färdjournalen kan inte godkännas om avsikten är att transportera slaktdjur till tredje länder genom Europa i juli - augusti eller om djurtransportören inte kan ange sådana kontrollstationer som avses i djurtransportförordningen.

Paragrafens 4 mom. gäller kontroller på renslakteriernas områden. Denna uppgift är det ändamålsenligt att anvisa Regionförvaltningsverket i Lappland, som har kontrolluppgifter också med stöd i livsmedelslagen och lagen om djursjukdomar.

26 §. Lokala myndigheter. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen enligt vilket kommunalveterinärerna får utföra inspektioner gällande färdjournalerna och övriga åtgärder gällande färdjournalerna vid transporter som utförs upprepade gånger till samma destination. Till dessa hör exempelvis regelbundet återkommande transporter av slaktsvin till Estland eller en annan medlemsstat i EU där transporterna sköts av samma exportörer och samma djurtransporter. Startplatsen för transporten kan dock variera. Därtill kan regionförvaltningsverket i enskilda fall ålägga kommunalveterinären att utföra också andra inspektioner och vidta andra åtgärder för färdjournalerna. Ett exempel på en sådan situation är när man i sista minuten är tvungen att göra ändringar i färdjournalen. Om exempelvis planen är att djur ska transporteras från flera gårdar och någon av gårdarna byts ut är man tvungen att snabbt göra en ändring i färdjournalen. Bytet av gård kan ske exempelvis om djuren på en gård plötsligt får sådana symptom som gör att de måste utelämnas ur transporten. I så fall har exportören eventuellt en annan gård i reserv där man kan hämta ersättande djur för transporten.

27 §. Tullen. Det föreslås att den nuvarande bestämmelsen om besiktningsveterinärens uppgifter ändras att gälla Tullens uppgifter vid kontroll av transport av djur. Enligt paragrafen sköter Tullen parallellt med Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket och kommunalveterinären om tillsynen över att djurtransportlagen och djurtransportförordningen efterföljs vid EU:s inre gränser eller när djur transporteras till tredje länder. Livsmedelsverket och Tullen har ansett det vara ändamålsenligt att Tullen får självständig behörighet att utföra kontroller. Tullen utför kontroller inom ramen för sina resurser och jämsides med övriga tillsynsmyndigheter, vilket betyder att bestämmelsen inte avlägsnar de övriga tillsynsmyndigheternas roll vid kontrollen av transporter av djur på den inre marknaden. Bland annat satsningarna på förebyggande av illegal handel med sällskapsdjur och så kallade valpfabriker kräver effektivisering av styrningen av och tillsynen över transporter som överskrider landsgränserna. Paragrafen förtydligar den nuvarande situationen där Tullens behörighet i samband med kontrolluppdrag har varit oklar. Livsmedelsverket ska i vilket fall som helst anordna nödvändig utbildning för Tullen i frågor kring skötsel av kontrollerna. Tillsynsmyndigheterna ska också inbördes komma överens om samarbete för att uppnå förutsättningarna för ordnandet av effektiv tillsyn och verksamhet såsom behandlats i avsnitt 4.2.2.

27 a §. Auktoriserade inspektörer. Paragrafen är ny. I artikel 21 i kontrollförordningen finns särskilda bestämmelser om offentlig kontroll och de åtgärder som de behöriga myndigheterna vidtar gällande djurens hälsa. Enligt artikel 7 ska det vid tillämpning av artikel 30 vara tillåtet att delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen enligt artikel 21 till en eller flera fysiska personer. Artikel 28 i kontrollförordningen gäller de behöriga myndigheternas möjlighet att delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen. Uppgifter får delegeras i enlighet med villkoren i artikel 30. Den behöriga myndigheten ska säkerställa att de fysiska personer till vilka sådana uppgifter delegerats har de befogenheter som krävs för att kunna utföra dessa uppgifter på ett verkningsfullt sätt.

Bestämmelserna om villkor för delegering av vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen finns i artikel 30. Delegeringen ska vara skriftlig och innehålla en exakt beskrivning av de uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen samt de villkor under vilka uppgifterna får utföras. De fysiska personerna ska ha nödvändig sakkunskap och utrustning, lämpliga kvalifikationer och erfarenhet samt vara fria från intressekonflikter när de utför uppgifterna. Bestämmelserna om vilka skyldigheter de fysiska personer och behöriga myndigheter som har delegerats uppdraget finns i artikel 32 och 33 i kontrollförordningen.

Enligt paragrafens 1 mom. kan Livsmedelsverket skriftligen utse en fysisk person utanför myndighetsmaskineriet (auktoriserad inspektör) för att under en viss tid sköta kontroller inom offentlig kontroll av typ inspektion av transporter av djur på en viss ort eller inspektion av specifika transporter. Auktoriseringen gäller inspektioner i anknytning till offentlig tillsyn i stället för någon av de tillsynsmyndigheter som nämns i lagen. Uppgifterna begränsas till på kontrollförordningen grundad inspektion av kommersiella transporter av djur. Den auktoriserade inspektörens behörighet begränsas till att inte gälla rätt att komma in i utrymmen för boende av permanent natur.

Enligt 2 mom. verkar den auktoriserade inspektören i sitt uppdrag under tillsyn av Livsmedelsverket. Livsmedelsverket fattar eventuella administrativa beslut grundade på kontrollen.

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på den auktoriserade inspektören vid utförande av uppdragen. Bestämmelserna om detta finns i 3 mom. I momentet införs också en hänvisning till skadeståndslagen gällande skadeståndsansvaret.

Enligt 4 mom. ska den auktoriserade inspektören på begäran uppvisa ett skriftligt auktoriserande, som styrker inspektörens rätt att utföra inspektionen.

7 kap. Tillsyn

27 b §. Kontrollplan. Paragrafen är ny. Enligt en bestämmelse i artikel 109 i kontrollförordningen ska den behöriga myndigheten utföra kontrollerna utifrån en flerårig nationell kontrollplan. Med kontrollplanen strävar man efter konsekvens i de offentliga kontrollerna samt öppenhet bland annat gentemot aktörerna. Kontrollplanen ska utarbetas och genomföras på ett samordnat sätt. Bestämmelserna om innehållet i kontrollplanen finns i artikel 110 i kontrollförordningen, enligt vilken de nationella kontrollplanerna ska utarbetas för att säkerställa att offentlig kontroll planeras inom alla de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och bland annat i enlighet med de allmänna kriterier för offentlig kontroll som finns i artikel 9. Enligt den sistnämnda artikeln ska offentlig kontroll exempelvis utföras regelbundet, riskbaserat och med lämplig frekvens. De nationella kontrollplanerna ska innehålla allmän information om hur systemen för offentlig kontroll är uppbyggda och organiserade samt mera detaljerad information om innehållet i kontrollplanen i enlighet med artikel 110 i kontrollförordningen

Enligt artikel 111 ska kontrollplanen tillhandahållas allmänheten och den ska uppdateras regelbundet. Varje medlemsstat ska årligen till kommissionen överlämna en rapport i enlighet med artikel 113 över resultaten av den utförda kontrollen.

Kontrollplanen gäller planeringen för myndighetsåtgärder som vidtas av myndigheter som lyder under jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Enligt 1 mom. ska Livsmedelsverket upprätta en nationell kontrollplan. Det föreslås att bestämmelser införs i 2 mom. om regionförvaltningsverkets skyldighet att upprätta en kontrollplan för den kontroll som verket ansvarar för med beaktande av de behov som grundar sig på Livsmedelsverkets nationella plan. Med hjälp av den nationella kontrollplanen kan Livsmedelsverket styra de övriga behöriga myndigheternas verksamhet i enlighet med de principer och mål som uppställts för kontrollverksamheten samt tyngdpunktsområdena. I den nationella planen kan man exempelvis ange antalet inspektioner enligt typ av inspektion och område. På det sättet säkras man att kraven i kontrollförordningen uppfylls på nationell nivå och att aktörerna i olika områden behandlas likvärdigt. Med regionförvaltningsverkets årliga kontrollplan kan man bland annat närmare definiera tidpunkten för de inspektioner som utförs enligt den regionala situationen och säkra de nödvändiga arrangemangen för kontrollerna. Målet är att de behöriga myndigheterna utför offentlig kontroll i enlighet med artikel 9.6 i kontrollförordningen på ett enhetligt sätt, med beaktande av behovet av att anpassa kontrollen till den specifika situationen.

28 §. Inspektion och provtagning. Det föreslås att bestämmelserna om den behöriga myndighetens och den auktoriserade inspektörens rätt att inspektera en transport av djur som omfattas av djurtransportförordningen tas in i 1 mom. med en hänvisning till kontrollförordningen. Enligt artikel 5.1 h i kontrollförordningen ska det säkerställas att den behöriga myndigheten har tillträde till aktörernas byggnader med tillhörande mark och tillgång till deras dokumentation. De allmänna bestämmelserna om offentlig kontroll finns i artiklarna 9—15 i kontrollförordningen. Enligt artikel 15 i kontrollförordningen ska aktörerna bereda de behöriga myndigheterna möjlighet att bekanta sig med bland annat transportmedel, aktörernas datoriserade informationshanteringssystem, djur och varor under deras kontroll samt dokument och annan relevant information.

Bestämmelserna i 2 mom. gäller övriga transporter än transporter som anknyter till kommersiell verksamhet och motsvarar huvudsakligen nuvarande 1 mom. Ur bestämmelsen avlägsnas hänvisningarna till djurtransportförordningen eftersom efterlevnaden av nämnda förordning enligt det föreslagna 1 mom. kontrolleras med stöd av kontrollförordningen. Tillsynsmyndigheterna har rätt att utföra kontroll i samband med övrig transport än transport i kommersiellt syfte, om det finns skäl att misstänka att djur transporteras i strid med kapitlen 2—4, som gäller transporter. Rätten att utföra kontroller motsvarar långt den nuvarande rättigheten. Polisen och Tullen har rätt att kontrollera en djurtransport också utan misstanke likaså Livsmedelsverket på slakteriets, gränsbevakningsstationens och utförselsställets område och Lapplands regionförvaltningsverk på renslakteriområdet. Till slakteriet kan det transporteras enskilda djur på vilka djurtransportförordningen inte tillämpas (exempelvis hästar).

Det föreslås i 3 mom. bestämmelser om att den som utför inspektionen har rätt att få tillträde till de utrymmen där djur transporteras eller hålls under transporten, att ta de prov som behövs och att utföra inspektionen. Sakinnehållet i bestämmelsen motsvarar tillsynsmyndighetens rättigheter i enlighet med 2 mom. i den gällande paragrafen. Kontrollrätten gäller kontroll av övriga transporter än transporter i samband med kommersiell verksamhet eftersom kontrollförordningen tillämpas på transporter som sker i samband med kommersiell verksamhet.

I 4 mom. föreslås det en bestämmelse om utvidgandet av inspektionerna också till utrymmen som används för permanent boende. Det föreslås att den gällande bestämmelsen preciseras

också så att den som utför inspektionen bör vara en myndighet och att misstanken om brott mot bestämmelserna gäller ett sådant förfarande där påföljden kan vara fängelsestraff. Detta följer de riktlinjer som grundlagsutskottet dragit upp i sitt utlåtande i ärendet (GrUU 9/2019). Till sitt sakinnehåll motsvarar bestämmelsen också bestämmelserna i 10 § 2 mom. i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019).

Enligt 5 mom. får Livsmedelsverket beordra regionförvaltningsverket att utföra en kontroll eller kontroller för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om transport av djur eller för att uppfylla för Finland förpliktande internationellt avtal eller när Europeiska unionens lagstiftning förutsätter detta. Regionförvaltningsverket kan fatta beslut om motsvarande kontroller också inom ramen för sin tillsyn eller beordra tjänsteveterinärer att inspektera djurtransporter. En bestämmelse med motsvarande sakinhåll fanns i lagens 29 §.

29 §. Inspektionsförfarande och hörande av part. Paragrafen är ny och den ersätter den nuvarande 29 §, som innehåller bestämmelser om särskilda kontroller. Paragrafens nuvarande sakinhåll ingår i 28 § 5 mom. i den föreslagna lagen.

I 35 § i lagen om transport av djur finns särskilda bestämmelser om utförande av kontroller. Enligt paragrafen ska de nämnda inspektionerna om möjligt utföras så att de inte orsakar onödiga olägenheter för djuren eller djurtransporten. I djurtransportlagen finns det till exempel inga bestämmelser om anmälan om inspektion eller parts rättigheter vid inspektion eller upprättande av en inspektionsberättelse.

Bestämmelserna om det förfarande som ska följas vid inspektionerna finns i 39 § i förvaltningslagen (434/2003). Paragrafen gäller underrättande om inspektion och avfattande av en skriftlig inspektionsberättelse. Det har dock i praktiken varit oklart om paragrafen lämpar sig för inspektioner av hur djuren mår. Enligt förarbetet till förvaltningslagen gäller 39 § sådan inspektion som med stöd av annan lagstiftning hör till myndighetens behörighet och som behövs för att ett visst förvaltningsärende skall kunna utredas förutsättningarna för ett beslut skall kunna konstateras. Däremot omfattas inspektioner som har karaktären av tillsyn som faller inom myndighetens behörighet inte av paragrafens tillämpningsområde (RP 72/2002 rd). För tydlighetens skull föreslås det att en bestämmelse fogas till att 39 § i förvaltningslagen ska följas vid inspektion. Grundlagsutskottet har också förutsatt att detta införs i lagen (exempelvis GrUU 5/2010 rd).

Vid en inspektion av kontrolltyp gäller det en utredning av om man i djurhållningen eller vid annan verksamhet som riktar sig mot djur följer bestämmelserna om djurens välmående. En inspektionsberättelse ska avfattas om inspektionen. Frågan om sådant hörande som krävs enligt förvaltningslagen har också varit oklar med avseende på djurskyddsövervakning enligt djurskyddslagen (se exempelvis HFD:2015:89). Undantagen till när en part hörs enligt 34 § 2 mom. i förvaltningslagen lämpar sig inte som sådana tydligt på övervakningen av transporter av djur. Den allmänna utgångspunkten i förvaltningslagen är dessutom att en part avger sin förklaring skriftligen. Ett skriftligt hörande fördröjer oundvikligen genomförande av åtgärder av den typ som vidtas brådskande för tryggnad av djurens välmående i synnerhet vid inspektioner som görs ute på landsvägen.

Kontrollförfordningen innehåller också bestämmelser om inspektionsförfarandet. Till exempel enligt artikel 9.4 i kontrollförfordningen ska offentlig kontroll utföras utan föranmälan, utom då en föranmälan är nödvändig och vederbörligen motiverad för att offentlig kontroll ska kunna utföras. När det gäller en under kontrollförfordningens tillämpningsområde hörande kontroll ska förordningen primärt följas. I den utsträckning kontrollförfordningen inte föreskriver om kon-

trollförfarandet iakttas liksom i dagsläget bestämmelsen om förfarandet i 39 § i förvaltningslagen på inspektion av djurens välmående. Den kontroll av transporter av djur som utförs på vägarna sker dock av naturliga skäl och på grund av dess karaktär utan förankringen.

Lagen om transport av djur innehåller inte en sådan specialbestämmelse om hörande som finns i 45 § i djurskyddslagen. Enligt den nämnda bestämmelsen ska djurets ägare eller innehavare ges tillfälle att bli hörd innan ett beslut enligt 42 eller 43 § fattas. Innan åtgärder enligt 44 § vidtas ska djurets ägare eller innehavare ges tillfälle att bli hörd endast om denne kan anträffas omedelbart. Tryggandet av djurens välmående kan också vid kontroll utförd på landsväg kräva brådskande åtgärder, som inte kan fördröjas med skyldigheten att ge ägaren eller innehavaren tillfälle att bli hörd, om personen inte kan anträffas omedelbart. En mera precis bestämmelse än bestämmelsen i förvaltningslagen gällande hörande är nödvändig också i övervakningen av transporter av djur för att förtydliga tillsynen över att lagen om transport av djur iakttas. Enligt 37 § 2 mom. i lagförslaget får tillsynsmyndigheten, om det behövs av djurskyddsskäl, bestämma att djuren omedelbart sänds tillbaka till avgångsplatsen närmaste vägen eller transporteras till bestämmelseorten närmaste vägen eller att transportmedlet repareras provisoriskt för att undvika risk för omedelbar skada för djuren. Tillsynsmyndigheten får avliva ett djur, om det är i ett sådant tillstånd att det är uppenbart grymt mot djuret att hålla det vid liv. Innan dessa beslut gällande brådskande åtgärder fattas ska ägaren eller innehavaren ges tillfälle att bli hörd endast om personen kan anträffas omedelbart. Bestämmelsen förtydligar det förfarande som följs i tillsynen.

30 §. Rätt att få upplysningar. Det föreslås att bestämmelserna i paragrafen ska gälla den behöriga myndighetens och auktoriserade inspektörens rätt att få upplysningar i stället för den nuvarande informationsplikten för aktören. Förutsättningen för korrekt och effektivt utförande av den offentliga kontroll som avses i kontrollförordningen är att myndigheten har rätt att få nödvändiga uppgifter för skötsel av sina lagstadgade uppgifter. Rätten att få upplysningar gäller sådana uppgifter som är nödvändiga för tillsynen och som övriga myndigheter, aktörer eller andra organ innehar i ärendet för vilka de lagstadgade skyldigheterna gäller enligt djurtransportlagen eller Europeiska unionens lagstiftning. De föreslagna bestämmelserna motsvarar också rätten att få upplysningar av myndigheter och aktörer i den övriga lagstiftningen gällande jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde (exempelvis 76 § i lagen om djursjukdomar och 10 § 3 mom. i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor). Med aktör avses enligt artikel 3.29 i kontrollförordningen varje fysisk eller juridisk person som har en eller flera av de skyldigheter enligt de bestämmelser som avses i artikel 1.2 f. Enligt artikel 15 i kontrollförordningen ska aktörerna på de behöriga myndigheternas begäran bereda myndigheterna möjlighet att bekanta sig med bland annat transportmedel, aktörernas datoriserade informationshanteringssystem, djur och varor under deras kontroll samt dokument och annan relevant information.

Effektiv tillsyn även över andra transporter än de som sker i kommersiellt syfte förutsätter rätt att få nödvändiga uppgifter. Rätten att få uppgifter gäller förutom statliga och kommunala myndigheter också en sådan i 4 § 6 mom. avsedd person som transporterar djur. Det föreslås att bestämmelserna om detta införs i 2 mom.

I bestämmelserna beaktas också Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG, härafter *dataskyddsförordningen*. Dataskyddsförordningen ska tillämpas från och med 25 maj 2018. Den nationella dataskyddslagen (1050/2018) tillämpas vid sidan av dataskyddsförordningen. Rätten att få upplysningar gäller inte personuppgifter av känslig natur. En närmare beskrivning av tillämpningen av dataskyddsförordningen och den nationella flexibilitetsramen i förordningen finns i avsnitt 10 (Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning).

33 §. Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter. I lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) finns det bestämmelser om rätten att ta del av myndigheternas offentliga handlingar samt om tystnadsplikt för den som är verksam vid en myndighet, om handlingssekretess samt andra för skyddande av allmänna och enskilda intressen nödvändiga begränsningar av rätten att ta del av en handling.

En myndighet kan till en annan myndighet lämna ut uppgifter ur sekretessbelagda handlingar, om i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut eller att få uppgifter. En trovärdig och välfungerande myndighetstillsyn förutsätter att det finns möjlighet att överlåta vissa uppgifter som i övrigt är sekretessbelagda till en annan myndighet, om detta ovillkorligen krävs för skötsel av denna myndighets lagstadgade uppgifter. I övrigt ingår bestämmelserna om sekretessbelagda uppgifter i den nämnda lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Inga ändringar i sak föreslås för innehållet i den överlåtna informationen. Det föreslås att det inledande stycket i paragrafen dock preciseras så att ett krav på att de uppgifter som lämnas ut är nödvändiga fogas till paragrafen. Grundlagsutskottet kräver att en sådan bestämmelse fogas till. Bestämmelsen preciseras dessutom med ett omnämnande om vem som kan överlåta de efterfrågade uppgifterna. Det föreslås att 2 punkten ändras genom att stryka det nämnda Livsmedelssäkerhetsverket. Livsmedelsverket är enligt 4 § 7 punkten också tillsynsmyndighet, vilket betyder att det separata omnämnandet i paragrafen är överflödigt. Det föreslås samtidigt att den auktoriserade inspektören och Skatteförvaltningen ska omnämnas i bestämmelsen. Det är nödvändigt att kunna överlåta uppgifter också till Skatteförvaltningen för att rensa upp den grå ekonomin och de så kallade valpfabrikerna. Valpfabrikerna är ofta förknippade med transport av djur och försäljning av djur på annan ort än där djuren hålls. De uppgifter som överläts innehåller inte känsliga personuppgifter.

37 §. Förbud, ålägganden och andra administrativa åtgärder. I artikel 26.4 i djurtransportförordningen och artikel 138.2 i kontrollförordningen finns en exempelförteckning med åtgärder vid underlåtelse att följa bestämmelserna. Enligt bestämmelserna i kontrollförordningen är det möjligt att ge nationella bestämmelser om tillämpade åtgärder. De administrativa åtgärderna i 1 och 2 mom. i paragrafen tillämpas i stället för kontrollförordningen också i de fall då brott har skett mot djurtransportförordningen. Bestämmelserna förtydligar den nuvarande situationen.

Enligt 1 mom. kan tillsynsmyndigheten liksom i nuläget förbjuda en person som transporterar djur att fortsätta med eller upprepa det förfarande som strider mot bestämmelserna eller ålägga honom eller henne att fullgöra sin skyldighet inom en angiven tid som är tillräckligt lång med hänsyn till sakens natur. Förbuden kan gälla fortsättande med eller upprepning av vilket som helst förfarande som står i strid med bestämmelserna. Genom dessa bestämmelser ombesörjs eliminering av observerade missförhållanden. Bestämmelserna kan exempelvis gälla reparation av transportmedlet till den nivå som krävs i lagstiftningen.

Om det behövs av djurskyddsskäl, får tillsynsmyndigheten bestämma att djuren omedelbart sänds tillbaka till avgångsplatsen närmaste vägen eller transporteras till bestämmelseorten närmaste vägen. Paragrafens 2 mom. motsvarar 1 mom. i gällande paragraf. Bestämmelsen kan tillämpas exempelvis i de fall där ett eller flera djur har lastats för trångt i transportmedlet eller transportförhållandena har ändrats så att djurens välmående i annat fall allvarligt skulle äventyras under transporten. Om det finns fel eller brister i transportmedlet som äventyrar djurens välmående kan man bestämma att transportmedlet repareras provisoriskt för att undvika risk för omedelbar skada för djuren. Tillsynsmyndigheten kan liksom i dagsläget avliva ett djur, om det är i ett sådant tillstånd att det är uppenbart grymt mot djuret att hålla det vid liv. Dessa situationer för tryggnad av djurens välmående är sådana nödvändiga och ur samhällsperspektiv betydande motiverade, brådskande åtgärder där man om situationen det kräver också kan avvika från huvudregeln om att parten ska höras.

Artikel 26 i djurskyddsförordningen, som föreskriver om återkallande av olika tillstånd och godkännanden, har upphävts med artikel 154 i kontrollförordningen. Enligt 2 punkten i den sistnämnda artikeln ska artikel 26 dock tillämpas högst fram till den 14 december 2022. Därefter ska artikel 138 i kontrollförordningen tillämpas på återkallande. Enligt bestämmelserna i paragrafen sker återkallandet av godkännande av tillstånd i sak på samma sätt som i nuläget. I bestämmelsen införs de nödvändiga hänvisningarna till de artiklar i djurtransportförordningen och kontrollförordningen som kommer att tillämpas.

38 §. Vite och tvångsutförande. Till paragrafen fogas ett omnämnande om Livsmedelsverket och Tullen, som också kan förena beslut med ålägganden enligt viteslagen. I övrigt motsvarar innehållet i paragrafen gällande bestämmelser.

41 §. Avvikelser från tillämpningen av djurtransportförordningen och vissa bestämmelser som kompletterar den. I paragrafen finns det bestämmelser om vissa nationella arrangemang, som gäller avvikelser från djurtransportförordningen eller komplettering av förordningen. Det föreslås att ett nytt 3 och 4 mom. fogas till paragrafen. I 3 mom. föreslås det att bestämmelser fogas till gällande skyldigheten att upprätta färdjournal för renar och pälsdjur vid långa transporter i de fall då en sådan transport går till en annan medlemsstat eller tredje länder. Kravet på upprättande av en färdjournal förbättrar möjligheterna att göra en bedömning av de transporterade djurens välmående under transporten och därigenom djurens välmående.

Paragrafens 3 mom. gäller kontroller av om djuren är i skick att transporteras. Enligt bestämmelsen kan närmare nationella bestämmelser om kraven på att de djur som avses i bilaga I.1.2 d till djurtransportförordningen ska vara i skick att transporteras ges genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Enligt artikel 1.3 i djurtransportförordningen hindrar förordningen inte heller medlemsstaterna från att vidta strängare nationella åtgärder som syftar till att förbättra djurens välbefinnande under transporter som endast äger rum på deras territorium.

Bilaga I kapitel 1.2 i djurtransportförordningen innehåller bland annat begränsningar för det transporterade djurets ålder inom ramen för bestämmelserna gällande om djuret anses vara i skick att transporteras. Det finns inte noggranna och entydiga bestämmelser om begränsningar på grund av ålder för alla djurarter och transportsträckor i den nämnda punkten. Exempelvis när transportsträckan är över 100 kilometer är det överhuvudtaget inte tillåtet att transportera smågrisar yngre än tre veckor, lamm yngre än en vecka eller kalvar yngre än tio dagar. Däremot är begränsningarna för de nämnda djurens del inte entydiga vid transporter kortare än 100 kilometer utan den enda begränsningen för att djuret är i skick att transporteras är att naveln ska vara helt läkt. För en fungerande kontroll och utveckling av verksamhetssätt som ytterligare främjar djurens välmående kan det vara nödvändigt att fastställa en entydig åldersgräns också för de nämnda djuren, och då i synnerhet för kalvar, när transportsträckan är kortare än 100 kilometer. Det är känt att exempelvis kalvens navel läker senast när den är åtta dagar gammal.

44 §. Avgifter. Det föreslås att 1 mom. för de avgifter som tas ut för prestationer som statens myndigheter och den auktoriserade inspektören utför ska innehålla en hänvisning till kontrollförordningen och lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Bestämmelserna om avgiftsbelagda kontroller finns i VI kapitlet i kontrollförordningen. Bland annat enligt artikel 79.2 c i förordningen ska avgifter tas ut för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som i) har blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad hos samma aktör påvisats under en offentlig kontroll som utförts i enlighet med förordning om offentlig kontroll, och ii) utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

Enligt artikel 80 i kontrollförordningen får medlemsstaterna ta ut andra avgifter eller pålagor för att täcka kostnaderna för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet än de avgifter eller pålagor som avses i artikel 79, om detta inte är förbjudet enligt den lagstiftning som är tillämplig på de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

Bestämmelserna om beräkning av avgifterna finns i artikel 82 i kontrollförordningen. Artikeln gäller endast obligatoriska avgifter. Därmed följer uträkningsgrunderna för övriga avgifter artikel 80 lagen om grunderna för avgifter till staten.

Enligt 2, 15 och 23 § i veterinärvårdslagen (765/2009) ska kommunen få ersättning av statsmedel för kostnader som uppstår för veterinärvård genom de uppgifter som kommunalveterinären har i anknytning till tillsynen. Enligt 23 § i veterinärvårdslagen täcker ersättningen också de kontroller som är avgiftsbelagda för aktören. Enligt 2 mom. är det regionförvaltningsverket som för statens del påför och tar ut avgifterna för kommunalveterinärernas avgiftsbelagda prestationer. Storleken på de avgifter som tas ut för kommunalveterinärens prestationer finns i jord- och skogsbruksministeriets förordning med i tillämplig utsträckning beaktande av vad som sägs i lagen om de allmänna grunderna för när prestationer ska vara avgiftsbelagda och för avgifternas storlek samt övriga grunder. Det föreslås dessutom att förfarandet för fakturering av prestationerna ska finnas i jord- och skogsbruksministeriets förordning. Bestämmelserna om kommunalläkarens prestationer finns på motsvarande sätt i 96 § 2 mom. i lagen om djursjukdomar.

46 §. Sökande av ändring. Det föreslås att paragrafen innehåller bestämmelser om sökande av ändring med beaktande av lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) och den praxis som uppstod då lagen stiftades. Det föreslås att ordningen mellan 1 och 2 mom. ändras enligt gällande praxis så att bestämmelsen sökande av ändring kommer först och sedan överklagande genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Inga materiella ändringar görs i tillämpningsområdet för sökande av ändring. Enligt 1 mom. får man alltså såsom i nuläget söka ändring i besluten om beviljandet av de i lagen nämnda tillstånden och intygen. Däremot får ändring i beslut om återkallande av tillstånd eller intyg samt i sådana övriga beslut som avses i 37 § sökas direkt hos förvaltningsdomstolen.

Paragrafens hänvisningar till förvaltningsprocesslagen ersätts med hänvisningar till lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Enligt det gällande 3 mom. får förvaltningsdomstolens beslut överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd, såvida det inte gäller ett beslut om återkallande av tillstånd eller intyg eller ett beslut som avses i 37 §. Det föreslås att 2 mom. i fråga om överklagande till förvaltningsdomstol genom besvär hänvisar till lagen om rättegång i förvaltningsärenden, det vill säga att överklagande alltid kräver besvärstillstånd.

På kommunalveterinärens beslut tillämpas vid sökande av ändring vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Det föreslås att en bestämmelse om detta införs i 3 mom. På sökande av ändring tillämpas därmed inte kommunallagens (410/2015) bestämmelser om sökande av ändring utan besväret behandlas vid rättegång i enlighet med förvaltningslagen.

Det föreslås en bestämmelse i 4 mom. om sökande av ändring i Tullens beslut genom hänvisning till tullagen (304/2016). De föreslagna bestämmelserna motsvarar den senaste tidens lagstiftning om sökande av ändring i Tullens beslut inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

Bestämmelserna om sökande av ändring vid föreläggande och utdömande av vite samt hot om tvångsutförande och om att hot om tvångsutförande ska verkställas finns i viteslagen. Hänvisningsbestämmelserna om detta finns i 5 mom.

Enligt 6 mom. ska ett överklagande som gäller djurens välmående behandlas brådskande. Bestämmelsen är ny och motsvarar de allmänna principerna för och kraven på behandling av ärenden i anknytning till djurskyddsfrågor.

Till innehållet motsvarar 7 mom. nuvarande, gällande 4 mom., och gällande avgift som statlig myndighet fastställt hänvisar momentet till lagen om grunderna för avgifter till staten.

46 a §. *Skydd av den som anmäler en överträdelse.* Paragrafen är ny. Artikel 140 i kontrollförordningen innehåller bestämmelser om skydd för den som anmäler en överträdelse. Enligt punkt 1 ska medlemsstaterna säkerställa att behöriga myndigheter har verkningsfulla mekanismer som möjliggör rapportering av faktiska eller potentiella överträdelser av förordningen. Enligt punkt 2 ska de mekanismer som avses i punkt 1 åtminstone omfatta förfaranden för mottagande av rapporter om överträdelser och uppföljning av dem (led a), lämpligt skydd för dem som anmäler en överträdelse mot repressalier, diskriminering och andra former av missgynnande behandling (led b), och skydd av personuppgifter för den person som anmäler en överträdelse i enlighet med unionsrätten och nationell rätt (led c).

Enligt punkt 91 i inledningen till kontrollförordningen bör vem som helst ha möjlighet att inkomma med nya uppgifter till de behöriga myndigheterna för att hjälpa dem att upptäcka fall av överträdelser av denna förordning och av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och i sådana fall påföra sanktioner. I inledningsavsnittet konstateras det vidare att avsaknad av tydliga förfaranden eller rädsla för repressalier emellertid kan avskräcka visselblåsare.

Det föreslås att särskilt artikel 140.2 c i kontrollförordningen, som gäller skydd av personuppgifterna för en person som anmält överträdelse, genomförs i den föreslagna bestämmelsen. Under förutsättning att ingen av grunderna för sekretess i 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet kan tillämpas, ska endast de uppgifter som avslöjar anmälarens identitet vara sekretessbelagda, om förutsättningarna i paragrafen uppfylls.

Enligt den föreslagna paragrafen är förutsättning för skydd av anmälarens identitet att röjandet av identiteten bedöms orsaka olägenheter för anmälaren. Olägenheten kan exempelvis anknyta till att anmälaren står i ett särskilt förhållande till den aktör om anmälan gäller. Anmälarens egen uppfattning om att olägenhet uppstår räcker inte ensam för tillämpning av den sekretessgrund som finns i bestämmelsen. Den föreslagna bestämmelsen skyddar dock inte anmälaren vid en eventuell rättegång exempelvis som vittne.

Utöver den föreslagna bestämmelsen tillämpas också bestämmelserna om partsoffentlighet. Enligt 11 § i offentlighetslagen har den som i ett ärende är sökande eller anför besvär eller någon annan vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet gäller (part) rätt att hos den myndighet som behandlar eller har behandlat ärendet ta del av en myndighetshandling som kan eller har kunnat påverka behandlingen, även om handlingen inte är offentlig. Enligt 11 § 2 mom. 1 punkten i offentlighetslagen existerar den här rätten dock inte när utlämnande av uppgifter ur handlingen skulle strida mot ett synnerligen viktigt allmänt intresse eller ett annat synnerligen viktigt enskilt intresse. Ett sådant synnerligen viktigt allmänt intresse som avses i offentlighetslagen i anknytning till utlämnande av uppgifter om anmälan till den som anmälan gäller kan förekomma om utlämnande av uppgifter skulle försvåra utredningen av misstänkta överträdelser. Utlämnande av uppgifter om anmälaren kan för sin del enligt offentlighetslagen strida mot ett synnerligen

viktigt enskilt intresse, om anmälarens säkerhet, förmåner eller rättigheter äventyras om personens identitet röjs. I så fall ska partsoffentligheten begränsas. Förutsättningen för tillämpning av bestämmelsen är att den mottagande myndigheten utgående från de omständigheter som framkommit har grundad orsak att bedöma att ett behov av skydd existerar. Detta ska alltid bedömas omsorgsfullt från fall till fall.

För tillfället finns det bestämmelser om skydd för anmälare av överträdelse till exempel i 36 § i dataskyddslagen (1050/2018), 71 a § i lagen om Finansinspektionen (878/2008), 35 § i växtskyddslagen (1110/2020), 18 § samt den senaste tidens lagstiftning i 99 § i lagen om djursjukdomar och 65 § i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1263/2019).

Det föreslås att den föreslagna bestämmelsen gäller också andra transporter än de som lyder under kontrollförordningen, eftersom det för kontroll av djurens välmående inte har någon betydelse om transporten sker i samband med kommersiell verksamhet eller är en annan transport. Det finns därmed ingen saklig grund att begränsa bestämmelserna om skyddandet av anmälare av överträdelse enligt typ av transport. Den som anmäler överträdelsen vet inte ens nödvändigtvis vilken typ av transport det gäller.

47 §. Ersättning till kommunen. Paragrafen innehåller bestämmelser om ersättning som ska betalas till kommunen för en inspektion som kommunalveterinären utför. Bestämmelserna om arrangemanget finns i 2, 15 och 23 § i veterinärvårdslagen. Enligt 23 § i den lagen får kommunen för utförandet av tillsynsuppgifter som avses i 15 § 2 och 3 mom. ersättning av statsmedel.

Ur paragrafen avlägsnas hänvisningen till 29 § i lagen om transport av djur eftersom paragrafen enligt förslaget inte längre innehåller föreskrifter om inspektion utan om det förfarande som ska iakttas vid inspektion. Samtidigt fogas en hänvisning till 26 § 2 mom. I den föreslagna lagen gällande den av kommunalveterinären utövade tillsynen över färdjournaler.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Lagförslaget innehåller tre nya bemyndiganden att utfärda förordning. Enligt 41 § 4 mom. får närmare nationella bestämmelser utfärdas om kraven på att djuren ska vara i skick för transport i 1.2 d i bilaga I till djurtransportförordningen ges i förordning utfärdad av jord- och skogsbruksministeriet. Likaså ingår det i 44 § 2 mom. bemyndiganden att bestämmelser om storleken på de avgifter som tas ut får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet med beaktande av vad som bestäms i lagen om de allmänna grunderna för när prestationer ska vara avgiftsbelagda och för avgifternas storlek samt övriga grunder. Bestämmelser för förfarandet för fakturering av prestationerna utfärdas också i förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

9 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2021.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

10.1 Hemfrid

Det som i propositionen föreslås som bestämmelse i 28 § 4 mom. om inspektion av utrymmen som används för permanent boende har koppling till 10 § i grundlagen gällande skydd för privatlivet. Enligt 1 mom. i nämnda paragraf är hemfriden tryggad för var och en. Enligt 3 mom. kan genom lag föreskrivas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheterna ska kunna tryggas eller för att brott ska kunna utredas.

Grundlagsutskottet har ansett att åtgärder som begränsar skyddet för hemfriden bör vara tydligt och tillräckligt nära kopplade till någon grundlagsbestämmelse om grundläggande fri- och rättigheter för att åtgärderna ska kunna betraktas som nödvändiga i syfte att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna (bl.a. GrUU 6/2019, s. 3). Omständigheter som anknyter den offentliga kontrollen i anknytning till införsel av djur och animaliska varor, vilket också inkluderar användning av ursprungsbeteckningar och krav på djurs välmående, har enligt utskottet allmänt taget en relativt avlägsen koppling till säkrandet av de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 9/2019 rd, s. 4).

Grundlagsutskottet har ansett att en åtgärd som inskränker i hemfriden kan vara acceptabel för utredning av ett brott, förutsatt att det kopplas till att det finns ett konkret och identifierat skäl att misstänka att ett brott mot lagen har begåtts eller kommer att begås (t.ex. GrUU 37/2010, s. 4, GrUU 32/2010, s. 11). I sina utlåtanden (GrUU 46/2001 rd och GrUU 48/2001 rd) har grundlagsutskottet förutsatt att brottsmisstankarna är sådana där hot om fängelse föreligger. Utskottet har å andra sidan ansett det vara acceptabelt att inspektioner för kontroll av att stöd och bidrag som beviljats av offentliga medel används på tillbörligt vis utförs i lokaler som är avsedda för permanent boende, om det finns grundad anledning att misstänka sådana straffbara förseelser som allra högst ger ett bötesstraff (GrUU 69/2002, s. 2 - 3). I sitt utlåtande GrUU 40/2002 ansåg grundlagsutskottet att intrång i hemfriden för utredning av förseelser som till sin klandervärdighet är ytterst små inte uppfyller kravet på att begränsningarna i de grundläggande fri- och rättigheterna ska stå i proportion till förseelsen.

Enligt förslaget till 28 § 4 mom. i denna lag är det endast en myndighet som får utföra inspektion i en bostad som används permanent. Inspektionen får utföras endast om det är nödvändigt för utredningen av de omständigheter som inspektionen gäller. I lagen förutsätts det dessutom att inspektionen eller undersökningen kan utföras i ett sådant utrymme endast om det finns skäl att misstänka att aktören eller någon annan, som omfattas av skyldigheterna i bestämmelserna om transport av djur, har gjort sig skyldig till ett brott som kan leda till fängelsestraff. Gällande utredning av brott är det i bestämmelsen fråga om en konkret och specificerad brottsmisstanke. I samband med inspektion av ett transportmedel krävs det dock inte en koppling till brottsmisstanke i det fall då inspektionen utförs på Finlands tullområde eller på ett särskilt skatteområde i anknytning till detta i direkt anknytning till att fortskaffningsmedlet anländer till eller avlägsnar sig från detta område. Begränsningen är motiverad för att bestämmelserna om rätt att utföra kontroller vid landsgränsen ska vara i linje med bestämmelserna i tullagen (304/2016). Enligt 13 § 3 mom. i tullagen har en tullman rätt att stoppa och kontrollera ett fortskaffningsmedel om används för boende av permanent natur vid sådan kontroll som sker i omedelbar anknytning till att fortskaffningsmedlet anländer till eller avlägsnar sig från detta område. I sitt utlåtande (GrUU 10/2016 rd, s. 4) i samband med behandlingen av tullagen konstaterade Grundlagsutskottet bland annat att fortskaffningsmedlen och boendeutrymmena i fråga ligger i ett slags gränsszon när det gäller hemfriden och att bestämmelserna därför inte är problematiska med tanke på 10 § 3 mom. i grundlagen, trots att det inte är fråga om en åtgärd som ingriper i hemfriden och som är nödvändig för att de grundläggande fri- och rättigheterna ska kunna tryggas eller för att brott ska kunna utredas, på det sätt som den bestämmelsen förutsätter. Motsvarande princip har förverkligats i 10 § 2 mom. i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor, som stiftades utgående från grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 9/2019).

Strafflagens 17 kap. 14 § (djurskyddsbrott) gäller bland annat brott mot djurtransportlagen och djurtransportförordningen. Enligt den nämnda bestämmelsen i standardform om djurskyddsbrott ska som straff dömas till böter eller fängelse i högst två år.

10.2 Näringsfrihet och skydd av egendom

Med stöd i 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Grundlagsutskottet har dock ansett att det på vissa grunder är möjligt att kräva tillstånd för näringsverksamhet (GrUU 48/2017 rd, GrUU 46/2016 rd, GrUU 13/2014 rd, GrUU 19/2002 rd).

Grundlagsutskottet har ansett att begränsningarna i näringsfriheten måste vara exakta och noggrant avgränsade. Utskottet har också ansett det vara viktigt att bestämmelserna om villkoren för registrering och registrerings beständighet är så utformade att myndigheternas verksamhet är tillräckligt förutsägbart (GrUU 15/2008 rd, s. 2/II): Grundlagsutskottet har i samband med lagstiftningen om näringsverksamhet som regel ansett återkallande av tillstånd som myndighetsåtgärd vara ett större ingrepp i individens rättsliga ställning än avslag på ansökan om tillstånd. Därför har utskottet ansett att det, för att lagstiftningen ska ha rätt propositioner, är nödvändigt att binda möjligheten att återkalla tillstånd till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser samt till att eventuella anmärkningar och varningar till tillståndsinnehavaren inte har medfört att de påträffade bristerna har åtgärdats (t.ex. GrUU 58/2010 rd, s. 5 - 6, GrUU 32/2010 rd, s. 8, GrUU 28/2008 rd, s.2, GrUU 31/2006 rd, s. 2).

Enligt 15 § 1 mom. gällande egendomsskydd i grundlagen är vars och ens egendom tryggad. I sin tolkningspraxis har grundlagsutskottet dock konstaterat att egendomen inte enligt grundlagen är skyddad mot alla användningsbegränsningar, utan ägarens rättigheter kan begränsas med lag, som uppfyller de allmänna förutsättningarna för lag som begränsar grundrättigheterna (bl.a. GrUU 32/2010 rd, s. 4/I och GrUU 8/1996).

Enligt förslaget förblir beviljande och återkallande av tillstånd att transportera djur och transportmedlet i sak oförändrade. Det föreslås att en likadan hänvisning som i nuläget som hänförs sig till djurtransportförordningen införs i 37 § 3 mom. i den föreslagna lagen. Vid återkallande av tillstånd ska 17, 19 och 20 §, som innehåller kompletterande bestämmelser om övriga förutsättningar för återkallande, fortfarande följas. I 37 § i den föreslagna lagen är det fråga om inkränkta i egendom exempelvis i de fall då föreskrifter eller förbud ges angående användning av egendomen eller ett djur exempelvis avlivas eller ägaren åläggs att avliva djuret. Dessa beslut är vid behov nödvändiga för säkrande av djurens välmående, vilket betyder att tjänar de godtagbara målen för vägande allmän skäl.

I verksamhet som utövas med djur ska man på bästa möjliga sätt sträva efter att undvika att djuren har ont, smärtor eller lidande. Detta är ur samhällets perspektiv ett godtagbart och ytterst vägande skäl för begränsning av aktörernas näringsfrihet och egendomsskydd. De föreslagna bestämmelserna bör också anses överensstämma med grundlagsutskottets tolkningspraxis gällande kravet på exakthet och noggrannhet vid begränsningar av grundrättigheterna.

10.3 Överförande av förvaltningsuppgift på annan än myndighet

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

I propositionen föreslås det att i 27 a § införs bestämmelser om auktoriserade inspektörer, som kan utföra sådana inspektioner som avses i kontrollförordningen. Inspektörens uppgifter är definierade så att de endast gäller utförande av inspektion och undersökning och att inspektören

inte har rätt att fatta förvaltningsbeslut. Inga uppgifter som innehåller betydande utövning av offentlig makt överförs till de auktoriserade inspektörerna. Paragrafen innehåller ett krav på tillämpning av bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar och skadeståndsansvar samt ett förbud att utföra inspektioner i utrymmen som används för permanent boende. De auktoriserade inspektören ska på begäran uppvisa ett skriftligt bemyndigande.

Paragrafen innehåller inget krav på inspektörens yrkeskunskap utan en hänvisning till de krav som finns i artikel 30 i kontrollförordningen som utöver yrkeskunskap också bland annat gäller kravet på att den fysiska person som utför ett myndighetsuppdrag inte får ha intressekonflikter. Den föreslagna lagstiftningen kan anses uppfylla förutsättningarna för överföring av en offentlig förvaltningsuppgift.

10.4 Personuppgifter, rätt att få information och överlåtelse av information

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv tryggt. Närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Grundlagsutskottet har nyligen reviderat sin praxis gällande bestämmelser om skydd av personuppgifter. Enligt utskottet räcker det i princip för grundlagens 10 § 1 mom. att bestämmelserna uppfyller de krav som ställs i dataskyddsförordningen. Enligt utskottet ska skyddet för personuppgifter i fortsättningen i första hand säkras genom nämnda förordning och den allmänna, nationella lagstiftningen om dataskydd. Därmed ska man avhålla sig från att stifta nationell speciallagstiftning och begränsa den endast till den nödvändiga nationella flexibilitetsram som dataskyddsförordningen tillåter (se GrUU 14/2018 rd, s. 4—5).

I 30 § i propositionen föreslås det bestämmelser om tillsynsmyndighetens och den auktoriserade inspektörens rätt att trots sekretessbestämmelserna, för utförande av de uppgifter som fastställts i lagstiftningen om transport av djur, få nödvändiga uppgifter av aktörer och andra som de i bestämmelserna fastställda skyldigheterna gäller samt av statliga och kommunala myndigheter. Lagförslagets 33 § gäller överlåtelse av sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet i ett sådant fall där inhämtande av uppgifterna är nödvändigt för skötsel av myndighetens lagstadgade uppgifter.

Grundlagsutskottet har gjort en bedömning av hur de föreslagna bestämmelserna om myndighetens rätt att få uppgifter trots sekretessplikten står i förhållande till 10 § 1 mom. i grundlagen om skydd av privatliv och personuppgifter och anser att såvida man har strävat efter att i lagen upprätta en uttömmande förteckning över datainnehållet i de uppgifter som överläts kan rätten att få uppgifter ha grundat sig på nödvändiga uppgifter för något ändamål. Om däremot datainnehållet inte har listats på samma sätt ska bestämmelsen innehålla ett krav på att uppgifterna är nödvändiga för ett visst ändamål (bl.a. GrUU 17/2016, s. 5–6). I förslaget är rätten att få och överlåta uppgifter kopplad till nödvändighet.

Artikel 5 i dataskyddsförordningen behandlar principerna för behandling av personuppgifter. Dessa är krav på laglighet, korrekthet och öppenhet, ändamålsbegränsning, uppgiftsminimering, personuppgifternas korrekthet och lagringsminimering vid behandling av personuppgifter.

I artikel 6 i dataskyddsförordningen finns det bestämmelser om laglig behandling av personuppgifter. Det finns bestämmelser om grunderna för vad behandlingen av personuppgifter kan grunda sig på i 1 punkten i artikeln. För myndigheterna och de organisationer som utför offentliga förvaltningsuppgifter utgör de centrala grunderna för behandling av personuppgifter fullgörande av en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige (underpunkt c), nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse (underpunkt e) eller som ett led i den per-

sonuppgiftsansvariges myndighetsutövning (underpunkt e). Enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen är det endast för dessa omständigheter vid behandling av personuppgifter som närmare bestämmelser kan ges i Europeiska unionens eller en medlemsstats nationella rätt. Gällande detta kan den nationella lagstiftningen gälla: 1) de allmänna villkor som ska gälla för den personuppgiftsansvariges behandling, vilken typ av uppgifter som ska behandlas, 2) vilka registrerade som berörs, 3) de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, 4) ändamålsbegränsningar, 5) lagringstid samt 6) typer av behandling och förfaranden för behandling, inbegripet åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling. Enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen ska medlemsstatens nationella rätt uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas. I denna proposition är principen för behandling av personuppgifter den nämnda artikeln 6.1 c.

Bestämmelserna om behandling av personuppgifter gäller alltså nu behandling av personuppgifter i anknytning till utförande av tillsynsmyndighetens lagstadgade skyldighet (fullgörande av en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige för att utföra en uppgift av allmänt intresse i artikel 6.1 c). Det är möjligt att utfärda närmare bestämmelser i den nationella lagstiftningen om rättsgrunderna för behandling av nämnda personuppgifter. I propositionen föreslås det att bestämmelserna om tillsynsmyndighetens rätt att få nödvändiga upplysningar utan hinder av sekretessbestämmelserna tas in i 30 § och bestämmelserna om överlåtelse av sekretessbelagda uppgifter tas in i 33 §. De bestämmelser i propositionen som gäller hantering av personuppgifter gäller sådana åtgärder som avses i artikel 6.3 i dataskyddsförordningen och med vilka en lagenlig och korrekt hantering av personuppgifterna säkerställs. De föreslagna bestämmelserna ligger därmed också inom det handlingsutrymme som dataskyddsförordningen tillåter. Lagstiftningen hänför sig inte heller till de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9 i dataskyddsförordningen.

De föreslagna bestämmelserna kompletterar bestämmelserna i artikel 15 i kontrollförordningen och begränsar på grundlagsenligt sätt uppgifterna till nödvändiga uppgifter. De föreslagna bestämmelserna är tillräckligt exakta och noggrant avgränsade och det finns också en på dataskyddsförordningen baserad rättslig grund för behandlingen av personuppgifter.

10.5 Bemyndigande att utfärda förordning

Propositionen har också koppling till grundlagens 80 §, som gäller utfärdande av förordning och att överföra lagstiftningsrätt. Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen kan statsrådet och ministerierna utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Genom lag ska dock utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Till följd av 80 § i grundlagen har grundlagsutskottet i sina tolkningar ställt krav på exakthet och noggrann avgränsning av bemyndiganden att utfärda förordning (exempelvis GrUU 38/2013 rd). Utskottet har betonat att innehållet i det bemyndigande att utfärda förordning som tas in i lagen ska utformas så att innehållet i bemyndigandet klart framgår av lagen och att det är tillräckligt begränsat (exempelvis GrUU 26/2017 rd).

Lagförslagets 41 § 4 mom. innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning som gäller närmare bestämmelser gällande om djuren är i skick för transport. Den grundläggande bestämmelsen i frågan ingår i djurtransportförordningen. Lagförslagets 44 § 2 mom. innehåller också bemyndiganden att utfärda förordning enligt vilka storleken på de avgifter som tas ut ska bestämmas i jord- och skogsbruksministeriets förordning med beaktande av vad som bestäms i lagen om de allmänna grunderna för när prestationer ska vara avgiftsbelagda och de allmänna grunderna för avgifternas storlek samt övriga grunder. Förfarandet för fakturering av prestationerna bestäms också i förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Det gäller lagstiftning av teknisk

natur, vilket betyder att det kan anses vara korrekt att ge ministeriet bemyndiganden. Bestämmelserna kan också anses vara tillräckligt välavgränsade och precisa.

Lagförslaget anses kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan och eftersom de EU-förordningar som gäller djurtransporter innehåller bestämmelser som föreslås bli kompletterade genom lag föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om transport av djur

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om transport av djur (1429/2006) 2 och 3 §, 4 § 7 och 8 punkten, 10 §, 21 § 2 mom., 23—25 §, 27—30 §, inledande stycket till 33 §, 33 § 2 punkten samt 37, 38, 44, 46 och 47 §,

av dem 2 och 28 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1280/2019, 4 § 7 och 8 punkten samt 24 och 27 § sådana de lyder i lag 1280/2019, 21 § 2 mom., 25, 29 och 38 § sådana de lyder i lag 1501/2009, inledande stycket till 33 § sådant det lyder i lag 689/2018, 33 § 2 punkten sådan den lyder i lag 844/2018, 46 § sådan den lyder i lag 973/2015 och 47 § sådan den lyder i lag 768/2009, samt

fogas till 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1280/2019, nya 9 och 10 punkter, till lagen en ny 21 a §, till 26 § ett nytt 2 mom., till lagen nya 27 a och 27 b §, till 41 § nya 3 och 4 mom. och till lagen en ny 46 a § som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på transport av levande ryggradsdjur och i tillämpliga delar på levande ryggradslösa djur.

Denna lag innehåller också bestämmelser om verkställigheten av rådets förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97, nedan *djurtransportförordningen*.

Bestämmelser om tillämpning av djurtransportförordningen på sådan transport av ryggradsdjur som sker i samband med ekonomisk verksamhet finns i artikel 1 i djurtransportförordningen, bestämmelser om allmänna villkor för transport av djur finns i artikel 3 i den förordningen och bestämmelser om tekniska föreskrifter som ska iakttas vid transport av djur finns i bilaga I till den förordningen.

Denna lag innehåller också kompletterande bestämmelser om tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan *kontrollförordningen*, på sådan offentlig kontroll som utförs för att vid djurtransporter verifiera efterlevnaden av de djurskydds krav som fastställts i bestämmelser som avses i artikel 1.2 f i den förordningen, om inte annat anges någon annanstans i lag.

Vad som i 2—4 kap. i denna lag föreskrivs om allmänna förutsättningar för transporter, transportmedel samt ilastning och urlastning av djur tillämpas endast på transporter i samband med icke-kommersiell verksamhet.

3 §

Förhållande till vissa författningar

Utöver vad som föreskrivs i denna lag ska djurskyddslagen (247/1996) iakttas vid skötsel, behandling och hantering av djur som transporteras.

Bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen i fråga om införsel i Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019).

Bestämmelser om vad som ska iakttas vid transport av djur för förhindrande av att djursjukdomar sprids finns i lagen om djursjukdomar (76/2021).

4 §

Definitioner

I denna lag avses med:

7) *tillsynsmyndighet* Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket, Tullen, kommunalveterinären och polisen,

8) *utförselsställe* ett sådant utförselsställe som avses i artikel 3.39 i kontrollförordningen,

9) *transport i samband med icke-kommersiell verksamhet* sådan transport av djur som inte inbegriper direkt utbyte av pengar, varor eller tjänster och som varken direkt eller indirekt syftar till vinst,

10) *färdjournal* dokument som avses i bilaga II till djurtransportförordningen.

10 §

Märkning som anger djur

Ett sådant i Finland registrerat färdmedel för transport på landsväg som används för transport av hästar eller motsvarande, stora djur ska vara försett med märkningen DJURTRANSPORT eller motsvarande finskspråkig märkning. En transportbehållare av vars yttre det inte framgår att den innehåller djur ska ha en märkning som anger djur. Märkningen ska vara tydlig och lätt att observera.

21 §

Kompetensbevis för förare och skötare på vägfordon

Kompetensbevisen beviljas av regionförvaltningsverket. Bestämmelser om beviljande av kompetensbevis finns i artikel 17.2 i djurtransportförordningen.

21 a §

Anordnare av utbildning och prov som krävs enligt djurtransportförordningen

Den utbildning som avses i bilaga IV till djurtransportförordningen kan ges och de prov som krävs för kompetensbevis anordnas av utbildningsanordnare som har i lagen om yrkesutbildning

(531/2017), av undervisnings- och kulturministeriet beviljat tillstånd att ordna examina och utbildning för sådan examen som påvisar den kompetens som krävs för kompetensbevis enligt djurtransportförordningen. Utbildningen i fråga kan ges och prov anordnas också av i yrkeshögskolelagen (932/2014) avsedda yrkeshögskolor.

23 §

Jord- och skogsbruksministeriet

Jord- och skogsbruksministeriet sörjer för den allmänna styrningen av och tillsynen över verkställigheten av djurtransportförordningen, kontrollförordningen och denna lag.

24 §

Livsmedelsverket

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag om Livsmedelsverkets uppgifter, ska verket

- 1) i egenskap av centralförvaltningsmyndighet planera, leda och övervaka verkställigheten och efterlevnaden av djurtransportförordningen, kontrollförordningen och denna lag,
- 2) sörja för samordnandet av det samarbete och de kontakter med kommissionen och övriga medlemsstater som avses i artikel 4.2 b i kontrollförordningen,
- 3) verka som förbindelseorgan som avses i artikel 103 i kontrollförordningen,
- 4) utse utförselsställen,
- 5) utöva tillsyn över efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag vid gränskontrollstationer och utförselsställen,
- 6) sörja för tillsynen över verkställigheten och efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag på sådana slakteriområden som avses i livsmedelslagen (23/2006); bestämmelser om tillsynen över renslakterier finns i 25 § 4 mom.

Livsmedelsverket ansvarar dessutom för skötseln av de uppgifter som enligt Europeiska unionens lagstiftning om transport av djur ska skötas av den behöriga myndigheten, såvida uppgiften inte i lag har överförts till en annan myndighet.

25 §

Regionförvaltningsverket

Regionförvaltningsverket sörjer för verkställigheten av och tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen, kontrollförordningen och denna lag inom sitt verksamhetsområde.

Regionförvaltningsverket är den behöriga myndighet som ska inspektera i artikel 20 i djurtransportförordningen avsedda fartyg för djurtransport och den behöriga myndighet som avses i kontrollstationsförordningen.

Regionförvaltningsverket är den behöriga myndigheten vid inspektion av färdjournaler och vid övriga åtgärder som vidtas före en lång transport eller efter transporten.

Lapplands regionförvaltningsverk ansvarar för tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag på renslakteriernas och med dem anknutna anläggningars områden.

26 §

Lokala myndigheter

Med avvikelse från vad som i 25 § 3 mom. föreskrivs om inspektion av färdjournaler och övriga åtgärder som genomförs före långa transporter, får kommunalläkaren inom sitt verksamhetsområde utföra inspektioner av färdjournaler och vidta övriga åtgärder som gäller färdjournalerna för sådana transporter som återkommande görs till samma destination av samma aktör. Regionförvaltningsverket kan dessutom i enskilda fall beordra kommunalveterinären att utföra inspektioner och vidta övriga åtgärder som gäller färdjournalerna.

27 §

Tullen

Tullen utövar vid sidan av Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket och kommunalveterinären tillsyn över efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag när djur transporteras mellan medlemsstater i Europeiska unionen eller från Finland till tredjeländer.

27 a §

Auktoriserade inspektörer

Livsmedelsverket får för viss tid ge en fysisk person rätt att i egenskap av auktoriserad inspektör utföra inspektioner i stället för tillsynsmyndigheten i anknytning till offentlig kontroll av djurtransporter. Bestämmelserna om villkor för delegering av vissa uppgifter finns i artikel 30 i kontrollförordningen. Bestämmelserna om vilka skyldigheter de fysiska personer som har delegerats uppgifter och behöriga myndigheter har finns i artikel 32 och 33 i kontrollförordningen. Auktoriserade inspektörer har för utförande av sin uppgift inte rätt att få tillträde till utrymmen som används för boende av permanent natur.

Auktoriserade inspektörer utför sitt uppdrag under Livsmedelsverkets tillsyn. Eventuella administrativa beslut med anledning av kontrollerna fattas av Livsmedelsverket.

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på auktoriserade inspektörer när de utför uppdrag i enlighet med denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Auktoriserade inspektörer ska lägga fram en skriftlig auktorisering på begäran.

7 kap.

Tillsyn

27 b §

Kontrollplaner

Livsmedelsverket utarbetar en nationell kontrollplan för styrning och samordning av tillsynen över djurtransporter.

Regionförvaltningsverket utarbetar en årlig kontrollplan för tillsynen över djurtransporter inom sitt verksamhetsområde. Den nationella plan som Livsmedelsverket har utarbetat ska beaktas i den årliga kontrollplanen.

28 §

Inspektion och provtagning

Bestämmelser om offentlig kontroll av efterlevnaden av djurtransportförordningen och övriga offentliga åtgärder finns i artiklarna 9—15 i kontrollförordningen. Vad som i kontrollförordningen föreskrivs om myndigheters rätt att utföra kontroll gäller också auktoriserade inspektörer när dessa utför offentlig kontroll.

Om det i samband med transport i samband med icke-kommersiell verksamhet finns anledning att misstänka att djur transporteras i strid med 2—4 kap. i denna lag, har tillsynsmyndigheten rätt att verkställa inspektion. Polisen och Tullen får inspektera djurtransporter också utan misstanke. Densamma rätten har Livsmedelsverket på slakteriområden, gränsbevakningsstationer och utförselsställen och Lapplands regionförvaltningsverk på renslakteriområden.

Den som utför inspektionen har rätt att vid inspektion enligt 2 mom. få tillträde till de utrymmen där djur transporteras eller hålls under transporten och att utan ersättning ta de prov som behövs för inspektionen. Vid inspektionen får djur och transportmedel samt foder, dryck, utrustning och redskap för djuren inspekteras.

Endast den behöriga tillsynsmyndigheten får utföra inspektion av utrymmen som används för boende av permanent natur. Inspektionen får göras endast om det är nödvändigt för utredningen av de omständigheter som inspektionen gäller. Med undantag för sådana inspektioner som utförs på transportmedel i direkt anknytning till införsel till Finlands tullområde eller ett därtill hörande särskilt skatteområde eller utförsel från detta område, får inspektion av utrymmen som används för boende av permanent natur endast utföras om det finns misstanke om att aktören eller någon annan som omfattas av kraven på transport av djur har gjort sig skyldig till ett brott som kan leda till fängelsestraff.

Livsmedelsverket får beordra regionförvaltningsverket att utföra en kontroll eller kontroller för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om transport av djur eller för att uppfylla för Finland förpliktande internationella avtal eller när Europeiska unionens lagstiftning förutsätter detta. Regionförvaltningsverket får fatta beslut om motsvarande kontroller också inom ramen för sin tillsyn eller beordra tjänsteveterinärer att inspektera djurtransporter.

29 §

Inspektionsförfarande och hörande av part

Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas. Om kontrollförordningen tillämpas på inspektionen, ska dock kontrollförordningen iakttas i första hand.

Bestämmelserna om hörande av part finns i 34 § i förvaltningslagen. Innan ett beslut enligt 37 § 2 mom. i denna lag fattas ska ägaren eller innehavaren ges tillfälle att bli hörd endast om personen kan anträffas omedelbart.

30 §

Rätt att få upplysningar

För utförande av sådan offentlig kontroll av transport som avses i 28 § 1 mom. har den behöriga tillsynsmyndigheten och auktoriserade inspektören trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter av statliga och kommunala myndigheter och de aktörer som avses i artikel 3.29 i kontrollförordningen.

För utförande av sådan offentlig kontroll av transport som avses i 28 § 2 mom. har den behöriga tillsynsmyndigheten rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter av statliga och kommunala myndigheter samt av den person som transporterar djuren.

33 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får en tillsynsmyndighet lämna ut sådana nödvändiga uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings företagshemlighet eller ekonomiska ställning eller en enskilds personliga förhållanden som myndigheten tagit del av vid utförandet av uppdrag enligt denna lag

2) till den behöriga tillsynsmyndigheten, auktoriserade inspektören och Skatteförvaltningen för utförande av uppgifter som dessa enligt lag ska sköta, samt

37 §

Förbud, ålägganden och andra administrativa åtgärder

Tillsynsmyndigheten får förbjuda en person som inte följer djurtransportförordningen, kontrollförordningen eller denna lag att fortsätta med eller upprepa sin överträdelse av bestämmelserna eller ålägga personen att inom en angiven tid som är tillräckligt lång med hänsyn till sakens natur uppfylla sin skyldighet.

Om det behövs av djurskyddsskäl, får tillsynsmyndigheten bestämma att djuren omedelbart sänds tillbaka till avgångsplatsen närmaste vägen eller transporteras till bestämmelseorten närmaste vägen eller att transportmedlet repareras provisoriskt för att undvika risk för omedelbar skada för djuren. Tillsynsmyndigheten får avliva ett djur, om det är i ett sådant tillstånd att det är uppenbart grymt mot djuret att hålla det vid liv.

Bestämmelser om återkallande av transportörens tillstånd eller intyget om godkännande av transportmedlet i fråga finns i artikel 26.4 c och bestämmelserna om återkallande av en förares eller skötares kompetensbevis finns i artikel 26.5 i djurtransportförordningen. Efter den övergångsperiod som avses i artikel 154.2 i kontrollförordningen ingår bestämmelserna om återkallande i artikel 138.2 j i kontrollförordningen. På återkallande av ett tillstånd för transport av djur och intyg om godkännande av transportmedel tillämpas också 17 § 2 mom., 19 § 2 mom. och 20 § 2 mom. i denna lag.

38 §

Vite och tvångsutförande

Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket och Tullen kan förena i 37 § avsedda ålägganden och förbud med vite eller hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

Bestämmelser om vite, hot om tvångsutförande och tvångsutförande finns i viteslagen (1113/1990).

41 §

Avvikelser från tillämpningen av djurtransportförordningen och vissa bestämmelser som kompletterar den

En sådan organisatör eller transportör som avses i artikel 2 q i djurtransportförordningen ska upprätta en färdjournal över långa transporter av renar och pälsdjur om bestämelseorten är utanför Finland. I övrigt tillämpas bestämmelserna i djurtransportförordningen och kontrollförordningen på färdjournalen och på tillsynen över den.

Bestämmelser om vilka djur som inte ska anses vara i skick för transport finns i kapitel 1 punkt 2 i bilaga I till djurtransportförordningen. Närmare bestämmelser om kraven på när djur som avses i led d i den punkten är i skick för transport får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

44 §

Avgifter

Bestämmelser om avgifter som statliga myndigheter och auktoriserade inspektörer får ta ut för utförd inspektion med stöd i denna lag eller Europeiska unionens lagstiftning finns i kontrollförordningen. Därtill tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) om inte något annat föreskrivs i kontrollförordningen.

Regionförvaltningsverket påför och tar ut avgifter till staten för de prestationer som kommunalveterinärerna utför enligt Europeiska unionens lagstiftning och denna lag. Bestämmelser om storleken på de avgifter som tas ut utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet med beaktande av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om de allmänna grunderna för när prestationer ska vara avgiftsbelagda och för avgifternas storlek samt övriga grunder. Bestämmelser om förfarandet för fakturering av avgifter för kommunalveterinärernas prestationer utfärdas också genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

46 §

Sökande av ändring

Omprövning får begäras av beslut om beviljande av i 17 § 1 mom. avsett tillstånd att transportera djur, beviljande av i 19 § 2 mom. och 20 § 2 mom. avsett intyg för godkännande, beviljande av i 21 § 2 mom. avsett kompetensbevis samt beviljande av i 22 § 2 mom. avsett godkännande av kontrollstation. Bestämmelser om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

På sökande av ändring i kommunalveterinärens beslut tillämpas vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Bestämmelser om sökande av ändring i Tullens beslut finns i Tullagen (304/2016).

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut om föreläggande och utdömande av vite samt beslut om föreläggande av hot om tvångsutförande och verkställighet av tvångsutförande finns i viteslagen.

Besvär som gäller djurens välmående ska behandlas skyndsamt.

På sökande av ändring i en avgift som påförts av en statlig myndighet tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten.

46 a §

Skydd av den som anmäler en överträdelse

Om en anmälan till den behöriga tillsynsmyndigheten om ett verkligt eller misstänkt brott mot bestämmelser vars efterlevnad myndigheten utövar tillsyn över har inlämnats av en fysisk person, ska personens identitet hållas hemlig, om med beaktande av omständigheterna ett röjande av personens identitet kan bedömas orsaka personen skada.

47 §

Ersättning till kommunen

Bestämmelser om ersättning som av statens medel ska betalas till kommunen för en inspektion som kommunalveterinären verkställt med stöd av 19 § 1 mom. eller 28 § och för åtgärder som denne vidtagit med stöd av 26 § 2 mom. finns i 23 § i veterinärvårdslagen (765/2009).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 4 mars 2021

Statsminister

Sanna Marin

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä

Lag

om ändring av lagen om transport av djur

I enlighet med riksdagens beslut:

ändras i lagen om transport av djur (1429/2006) 2 och 3 §, 4 § 7 och 8 punkten, 10 §, 21 § 2 mom., 23—25 §, 27—30 §, inledande stycket till 33 §, 33 § 2 punkten samt 37, 38, 44, 46 och 47 §,

av dem 2 och 28 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1280/2019, 4 § 7 och 8 punkten samt 24 och 27 § sådana de lyder i lag 1280/2019, 21 § 2 mom., 25, 29 och 38 § sådana de lyder i lag 1501/2009, inledande stycket till 33 § sådant det lyder i lag 689/2018, 33 § 2 punkten sådan den lyder i lag 844/2018, 46 § sådan den lyder i lag 973/2015 och 47 § sådan den lyder i lag 768/2009, samt

fogas till 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1280/2019, nya 9 och 10 punkter, till lagen en ny 21 a §, till 26 § ett nytt 2 mom., till lagen nya 27 a och 27 b §, till 41 § nya 3 och 4 mom. och till lagen en ny 46 a § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på transport av levande ryggradsdjur och i tillämpliga delar på levande ryggradslösa djur.

Denna lag tillämpas också på tillsynen över efterlevnaden av rådets förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97, nedan *djurtransportförordningen* och på den övriga verkställighet som dessa förutsätter. *Bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen i fråga om införsel i Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019).*

Djurtransportförordningen tillämpas på sådan transport av ryggradsdjur som sker i samband med ekonomisk verksamhet så som föreskrivs i artikel 1 i djurtransportförordningen. I fråga om allmänna villkor för trans-

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på transport av levande ryggradsdjur och i tillämpliga delar på levande ryggradslösa djur.

*Denna lag innehåller också bestämmelser om verkställigheten av rådets förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97, nedan *djurtransportförordningen*.*

Bestämmelser om tillämpning av djurtransportförordningen på sådan transport av ryggradsdjur som sker i samband med ekonomisk verksamhet finns i artikel 1 i djurtransportförordningen, bestämmelser om allmänna villkor

Gällande lydelse

port av djur föreskrivs i artikel 3 i djurtransportförordningen och om tekniska föreskrifter som skall iakttas vid transport av djur i bilaga I till förordningen.

Vad som i 2—4 kap. i denna lag föreskrivs om allmänna förutsättningar för transporter, transportmedel samt ilastning och urlastning av djur tillämpas på transporter som djurtransportförordningen inte tillämpas på (transport i samband med icke-ekonomisk verksamhet).

3 §

Förhållande till vissa författningar

Utöver vad som bestäms i denna lag skall i fråga om skötsel, behandling och hantering av

Föreslagen lydelse

för transport av djur finns i artikel 3 i den förordningen och bestämmelser om tekniska föreskrifter som ska iakttas vid transport av djur finns i bilaga I till den förordningen.

Denna lag innehåller också kompletterande bestämmelser om tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan kontrollförordningen, på sådan offentlig kontroll som utförs för att vid djurtransporter verifiera efterlevnaden av de djurskyddskrav som fastställts i bestämmelser som avses i artikel 1.2 f i den förordningen, om inte annat anges någon annanstans i lag.

Vad som i 2—4 kap. i denna lag föreskrivs om allmänna förutsättningar för transporter, transportmedel samt ilastning och urlastning av djur *tillämpas endast på transporter i samband med icke-kommersiell verksamhet.*

3 §

Förhållande till vissa författningar

Utöver vad som *föreskrivs* i denna lag ska djurskyddslagen (247/1996) iakttas vid skötsel, behandling och hantering av djur som transporteras.

Gällande lydelse

djur som transporteras iakttas vad som bestäms om djur i djurskyddslagen (247/1996) eller med stöd av den.

I lagen om djursjukdomar (55/1980) eller med stöd av den föreskrivs eller i enskilda fall bestäms vad som skall iakttas vid transport av djur för förhindrande av att djursjukdomar sprids.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

7) *tillsynsmyndighet* Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket, kommunalveterinär, polisen och besiktningsveterinär,

8) *utförelseställe* utförelseställe som definieras i artikel 3.39 i Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll).

Föreslagen lydelse

Bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen i fråga om införsel i Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019).

Bestämmelser om vad som ska iakttas vid transport av djur för förhindrande av att djursjukdomar sprids finns i lagen om djursjukdomar (76/2021).

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

7) *tillsynsmyndighet* Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket, Tullen, kommunalveterinären och polisen,

8) *utförelseställe* ett sådant utförelseställe som avses i artikel 3.39 i kontrollförordningen,

9) *transport i samband med icke-kommersiell verksamhet* sådan transport av djur som inte inbegriper direkt utbyte av pengar, varor eller tjänster och som varken direkt eller indirekt syftar till vinst,

10) *färdjournal* dokument som avses i bilaga II till djurtransportförordningen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

Märkning som anger djur

På ett vägtransportmedel som transporterar hästar eller motsvarande stora djur skall finnas ett märke som visar att transportmedlet innehåller djur. En behållare av vilken det inte framgår att den innehåller djur skall förses med ett märke som visar att den innehåller djur.

21 §

Kompetensbevis för förare och skötare på vägfordon

—————
Kompetensbevisen beviljas av regionförvaltningsverket. I djurtransportförordningen föreskrivs om beviljande av kompetensbevis i artikel 17.2 och om återkallande av kompetensbevis i artikel 26.5.

10 §

Märkning som anger djur

Ett sådant i Finland registrerat färdmedel för transport på landsväg som används för transport av hästar eller motsvarande, stora djur ska vara försett med märkningen DJUR-TRANSPORT eller motsvarande finskspråkig märkning. En transportbehållare av vars yttre det inte framgår att den innehåller djur ska ha en märkning som anger djur. Märkningen ska vara tydlig och lätt att observera.

21 §

Kompetensbevis för förare och skötare på vägfordon

—————
Kompetensbevisen beviljas av regionförvaltningsverket. Bestämmelser om beviljande av kompetensbevis finns i artikel 17.2 i djurtransportförordningen.

21 a §

Anordnare av utbildning och prov som krävs enligt djurtransportförordningen

Den utbildning som avses i bilaga IV till djurtransportförordningen kan ges och de prov som krävs för kompetensbevis anordnas av utbildningsanordnare som har i lagen om

Gällande lydelse

23 §

Jord- och skogsbruksministeriet

Jord- och skogsbruksministeriet leder och övervakar i egenskap av högsta myndighet verkställigheten och efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag samt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den utfärdade bestämmelser.

24 §

Livsmedelsverket

Utöver det som föreskrivs på andra ställen i denna lag ska Livsmedelsverket

1) i egenskap av centralförvaltningsmyndighet styra och övervaka verkställigheten och efterlevnaden av djurtransportförordningen samt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

2) godkänna det prov och den examinator som avses i punkt 1 i bilaga IV till djurtransportförordningen,

3) utse utförselställen,

4) övervaka att djurtransportförordningen samt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs vid gränskontrollstationerna och utförselställena.

Föreslagen lydelse

yrkesutbildning (531/2017), av undervisnings- och kulturministeriet beviljat tillstånd att ordna examina och utbildning för sådan examen som påvisar den kompetens som krävs för kompetensbevis enligt djurtransportförordningen. Utbildningen i fråga kan ges och prov anordnas också av i yrkeshögskolelagen (932/2014) avsedda yrkeshögskolor.

23 §

Jord- och skogsbruksministeriet

Jord- och skogsbruksministeriet *sörjer för den allmänna styrningen av och tillsynen över verkställigheten av djurtransportförordningen, kontrollförordningen och denna lag.*

24 §

Livsmedelsverket

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag om Livsmedelsverkets uppgifter, ska verket

1) i egenskap av centralförvaltningsmyndighet *planera*, leda och övervaka verkställigheten och efterlevnaden av djurtransportförordningen, *kontrollförordningen* och denna lag,

2) *sörja för samordnandet av det samarbete och de kontakter med kommissionen och övriga medlemsstater som avses i artikel 4.2 b i kontrollförordningen,*

3) *verka som förbindelseorgan som avses i artikel 103 i kontrollförordningen,*

4) utse utförselsställen,

5) *utöva tillsyn över efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag vid gränskontrollstationer och utförselsställen,*

6) *sörja för tillsynen över verkställigheten och efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag på sådana slakteriområden som avses i livsmedelslagen (23/2006); bestämmelser om tillsynen över renslakterier finns i 25 § 4 mom.*

Gällande lydelse

25 §

Regionförvaltningsverket

Regionförvaltningsverket ansvarar inom sitt verksamhetsområde för verkställigheten av och tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag *och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.*

Regionförvaltningsverket är den behöriga myndighet som ska inspektera i artikel 20 i djurtransportförordningen avsedda fartyg för djurtransport och den behöriga myndighet som avses i kontrollstationsförordningen.

26 §

Lokala myndigheter

Föreslagen lydelse

Livsmedelsverket ansvarar dessutom för skötseln av de uppgifter som enligt Europeiska unionens lagstiftning om transport av djur ska skötas av den behöriga myndigheten, såvida uppgiften inte i lag har överförs till en annan myndighet.

25 §

Regionförvaltningsverket

Regionförvaltningsverket sörjer för verkställigheten av och tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen, *kontrollförordningen* och denna lag inom sitt verksamhetsområde.

Regionförvaltningsverket är den behöriga myndighet som ska inspektera i artikel 20 i djurtransportförordningen avsedda fartyg för djurtransport och den behöriga myndighet som avses i kontrollstationsförordningen.

Regionförvaltningsverket är den behöriga myndigheten vid inspektion av färdjournaler och vid övriga åtgärder som vidtas före en lång transport eller efter transporten.

Lapplands regionförvaltningsverk ansvarar för tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag på renslakteriernas och med dem anknutna anläggningsområden.

26 §

Lokala myndigheter

Med avvikelse från vad som i 25 § 3 mom. föreskrivs om inspektion av färdjournaler och övriga åtgärder som genomförs före långa transporter, får kommunalläkaren inom sitt verksamhetsområde utföra inspektioner av färdjournaler och vidta övriga åtgärder som gäller färdjournalerna för sådana transporter som återkommande görs till samma destination av samma aktör. Regionförvaltningsverket kan dessutom i enskilda fall beordra kommunalveterinären att utföra inspektioner och vidta övriga åtgärder som gäller färdjournalerna.

Gällande lydelse

27 §

Besiktningsveterinären

Besiktningsveterinären övervakar att djurtransportförordningen samt denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs inom områden för slakterier som har godkänts med stöd av livsmedelslagen (23/2006).

Föreslagen lydelse

27 §

Tullen

Tullen utövar vid sidan av Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket och kommunalveterinären tillsyn över efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag när djur transporteras mellan medlemsstater i Europeiska unionen eller från Finland till tredjeländer.

27 a §

Auktoriserade inspektörer

Livsmedelsverket får för viss tid ge en fysisk person rätt att i egenskap av auktoriserad inspektör utföra inspektioner i stället för tillsynsmyndigheten i anknytning till offentlig kontroll av djurtransporter. Bestämmelserna om villkor för delegering av vissa uppgifter finns i artikel 30 i kontrollförordningen. Bestämmelserna om vilka skyldigheter de fysiska personer som har delegerats uppgifter och behöriga myndigheter har finns i artikel 32 och 33 i kontrollförordningen. Auktoriserade inspektörer har för utförande av sin uppgift inte rätt att få tillträde till utrymmen som används för boende av permanent natur.

Auktoriserade inspektörer utför sitt uppdrag under Livsmedelsverkets tillsyn. Eventuella administrativa beslut med anledning av kontrollerna fattas av Livsmedelsverket.

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på auktoriserade inspektörer när de utför uppdrag i enlighet med denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Auktoriserade inspektörer ska lägga fram en skriftlig auktorisering på begäran.

Gällande lydelse

7 kap

Tillsyn

28 §

Inspektionsrätt

Om det finns anledning att misstänka att djur transporteras i strid med denna lag eller djurtransportförordningen, har tillsynsmyndigheten rätt att verkställa inspektion. Polisen får inspektera djurtransporter också utan misstanke. Samma rätt att inspektera djurtransporter har *besiktningsveterinärer inom slakteriernas områden* och Livsmedelsverket inom de områden som hör till gränskontrollstationerna och utförselställen. *Polisen kan anlita en tjänsteveterinär vid inspektioner.*

Den som utför inspektionen har rätt att få tillträde till de utrymmen där djur transporteras eller hålls under transporten och att utan ersättning ta de prov som behövs för inspektionen. Vid inspektionen kan djur, transportmedel och *den behållare som avses i artikel 2 punkt g i djurtransportförordningen samt foder, dryck, utrustning och redskap för djuren* inspekteras. *Vid inspektionen kan också de*

Föreslagen lydelse

7 kap.

Tillsyn

27 b §

Kontrollplaner

Livsmedelsverket utarbetar en nationell kontrollplan för styrning och samordning av tillsynen över djurtransporter. Regionförvaltningsverket utarbetar en årlig kontrollplan för tillsynen över djurtransporter inom sitt verksamhetsområde. Den nationella plan som Livsmedelsverket har utarbetat ska beaktas i den årliga kontrollplanen.

28 §

Inspektion och provtagning

Bestämmelser om offentlig kontroll av efterlevnaden av djurtransportförordningen och övriga offentliga åtgärder finns i artiklarna 9–15 i kontrollförordningen. Vad som i kontrollförordningen föreskrivs om myndigheters rätt att utföra kontroll gäller också auktoriserade inspektörer när dessa utför offentlig kontroll.

Om det i samband med transport i samband med icke-kommersiell verksamhet finns anledning att misstänka att djur transporteras i strid med 2—4 kap. i denna lag, har tillsynsmyndigheten rätt att verkställa inspektion. Polisen och *Tullen* får inspektera djurtransporter också utan misstanke. Densamma rätten har Livsmedelsverket på slakteriområden, gränsbevakningsstationer och utförselsställen och *Lapplands regionförvaltningsverk på renslakteriområden.*

Den som utför inspektionen har rätt att vid *inspektion enligt 2 mom.* få tillträde till de utrymmen där djur transporteras eller hålls under transporten och att utan ersättning ta de prov som behövs för inspektionen. Vid inspektionen får djur och transportmedel samt foder, dryck, utrustning och redskap för djuren inspekteras.

Gällande lydelse

handlingar som förutsätts enligt djurtransportförordningen kontrolleras. Utrymmen som i ett fordon eller ett annat transportmedel används för boende får inspekteras enligt 1 mom. bara, om det är nödvändigt för utredningen av de omständigheter som inspektionen gäller och om det finns anledning att misstänka att någon har gjort sig skyldig till ett förfarande som är straffbart enligt 39 § 1–3, 5 eller 6 punkten i denna lag.

Föreslagen lydelse

Endast den behöriga tillsynsmyndigheten får utföra inspektion av utrymmen som används för boende av permanent natur. Inspektionen får göras endast om det är nödvändigt för utredningen av de omständigheter som inspektionen gäller. Med undantag för sådana inspektioner som utförs på transportmedel i direkt anknytning till införsel till Finlands tullområde eller ett därtill hörande särskilt skatteområde eller utförsel från detta område, får inspektion av utrymmen som används för boende av permanent natur endast utföras om det finns misstanke om att aktören eller någon annan som omfattas av kraven på transport av djur har gjort sig skyldig till ett brott som kan leda till fängelsestraff.

Livsmedelsverket får beordra regionförvaltningsverket att utföra en kontroll eller kontroller för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om transport av djur eller för att uppfylla för Finland förpliktande internationella avtal eller när Europeiska unionens lagstiftning förutsätter detta. Regionförvaltningsverket får fatta beslut om motsvarande kontroller också inom ramen för sin tillsyn eller beordra tjänsteveterinärer att inspektera djurtransporter.

29 §

Särskilda inspektioner

Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket får för tillsynen över att denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser följs eller för fullgörande av skyldigheter enligt ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland eller då Europeiska gemenskapens lagstiftning förutsätter detta förordna tjänsteveterinärer att inspektera djurtransporter.

I fråga om inspektörens rätt att få tillträde till utrymmen där djur transporteras eller hålls under transport samt i fråga om rätt att verkställa inspektion och provtagning gäller på motsvarande sätt vad som bestäms i 28 § 2 mom.

29 §

Inspektionsförfarande och hörande av part

Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas. Om kontrollförordningen tillämpas på inspektionen, ska dock kontrollförordningen iakttas i första hand. Bestämmelserna om hörande av part finns i 34 § i förvaltningslagen. Innan ett beslut enligt 37 § 2 mom. i denna lag fattas ska ägaren eller innehavaren ges tillfälle att bli hörd endast om personen kan anträffas omedelbart.

Gällande lydelse

30 §

Informationsplikt

Personer som transporterar djur samt skötare, förare, djurhållare, organisatörer och transportörer som avses i djurtransportförordningen är skyldig att till den som utför en inspektion ge de för övervakningen nödvändiga uppgifter och handlingar som denne begär.

33 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings företagshemlighet eller ekonomiska ställning eller en enskilds personliga förhållanden får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifter

2) till Livsmedelssäkerhetsverket och tillsynsmyndigheten för utförande av uppgifter som avses i denna lag, samt

37 §

Förbud och ålägganden

Om det vid en inspektion enligt 28 eller 29 § eller annars konstateras att denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den

Föreslagen lydelse

30 §

Rätt att få upplysningar

För utförande av sådan offentlig kontroll av transport som avses i 28 § 1 mom. har den behöriga tillsynsmyndigheten och auktoriserade inspektören trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter av statliga och kommunala myndigheter och de aktörer som avses i artikel 3.29 i kontrollförordningen.

För utförande av sådan offentlig kontroll av transport som avses i 28 § 2 mom. har den behöriga tillsynsmyndigheten rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter av statliga och kommunala myndigheter samt av den person som transporterar djuren.

33 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får en tillsynsmyndighet lämna ut sådana nödvändiga uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings företagshemlighet eller ekonomiska ställning eller en enskilds personliga förhållanden som myndigheten tagit del av vid utförandet av uppdrag enligt denna lag

2) till den behöriga tillsynsmyndigheten, auktoriserade inspektören och Skatteförvaltningen för utförande av uppgifter som dessa enligt lag ska sköta, samt

37 §

Förbud, ålägganden och andra administrativa åtgärder

Tillsynsmyndigheten får förbjuda en person som inte följer djurtransportförordningen,

Gällande lydelse

har överträtts, får tillsynsmyndigheten förbjuda en person som transporterar djur att fortsätta med eller upprepa det förfarande som strider mot bestämmelserna eller ålägga honom eller henne att fullgöra sin skyldighet inom en angiven tid som är tillräckligt lång med hänsyn till sakens natur. Om det behövs av djurskyddsskäl, får tillsynsmyndigheten bestämma att djuren omedelbart sänds tillbaka till avgångsplatsen närmaste vägen eller transporteras till bestämmelseorten närmaste vägen eller att transportmedlet repareras provisoriskt för att undvika risk för omedelbar skada för djuren. Tillsynsmyndigheten kan avliva ett djur, om det är i ett sådant tillstånd att det är uppenbart grymt mot djuret att hålla det vid liv.

I artikel 23 och 26 i djurtransportförordningen föreskrivs om tillsynsmyndighetens åtgärder när bestämmelserna i djurtransportförordningen inte har efterlevts vid transport av djur. I fråga om att återkalla transportörens tillstånd och intyget om godkännande av transportmedlet enligt artikel 26.4 punkt c i djurtransportförordningen tillämpas också 17 § 2 mom., 19 § 2 mom. och 20 § 2 mom. i denna lag.

38 §

Vite och tvångsutförande

Regionförvaltningsverket kan förena ett åläggande eller förbud enligt 37 § med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad. Bestämmelser om vite, hot om tvångsutförande och tvångsutförande finns i övrigt i viteslagen (1113/1990).

Föreslagen lydelse

kontrollförordningen eller denna lag att fortsätta med eller upprepa sin överträdelse av bestämmelserna eller ålägga personen att inom en angiven tid som är tillräckligt lång med hänsyn till sakens natur uppfylla sin skyldighet.

Om det behövs av djurskyddsskäl, får tillsynsmyndigheten bestämma att djuren omedelbart sänds tillbaka till avgångsplatsen närmaste vägen eller transporteras till bestämmelseorten närmaste vägen eller att transportmedlet repareras provisoriskt för att undvika risk för omedelbar skada för djuren. Tillsynsmyndigheten får avliva ett djur, om det är i ett sådant tillstånd att det är uppenbart grymt mot djuret att hålla det vid liv.

Bestämmelser om återkallande av transportörens tillstånd eller intyget om godkännande av transportmedlet i fråga finns i artikel 26.4 c och bestämmelserna om återkallande av en förare eller skötares kompetensbevis finns i artikel 26.5 i djurtransportförordningen. Efter den övergångsperiod som avses i artikel 154.2 i kontrollförordningen ingår bestämmelserna om återkallande i artikel 138.2 j i kontrollförordningen. På återkallande av ett tillstånd för transport av djur och intyg om godkännande av transportmedel tillämpas också 17 § 2 mom., 19 § 2 mom. och 20 § 2 mom. i denna lag.

38 §

Vite och tvångsutförande

Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket och Tullen, kan förena ett åläggande eller förbud enligt 37 § med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

Bestämmelser om vite, hot om tvångsutförande och tvångsutförande finns i övrigt i viteslagen (1113/1990).

Gällande lydelse

41 §

Avvikelser från tillämpningen av djurtransportförordningen och vissa bestämmelser som kompletterar den

Föreslagen lydelse

41 §

Avvikelser från tillämpningen av djurtransportförordningen och vissa bestämmelser som kompletterar den

En sådan organisatör eller transportör som avses i artikel 2 q i djurtransportförordningen ska upprätta en färdjournal över långa transporter av renar och pälsdjur om bestämmelsearten är utanför Finland. I övrigt tillämpas bestämmelserna i djurtransportförordningen och kontrollförordningen på färdjournalen och på tillsynen över den. Bestämmelser om vilka djur som inte ska anses vara i skick för transport finns i kapitel 1 punkt 2 i bilaga I till djurtransportförordningen. Närmare bestämmelser om kraven på när djur som avses i led d i den punkten är i skick för transport får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

44 §

Avgifter

För en myndighets prestationer enligt denna lag tas avgifter ut till staten enligt de grunder som anges i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

46 §

Ändringssökande

Ett beslut som gäller återkallande av tillstånd eller intyg och ett beslut som avses i 37 § får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

När det gäller andra beslut får omprövning begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). Det beslut som meddelas med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen

46 §

Sökande av ändring

Omprövning får begäras av beslut om beviljande av i 17 § 1 mom. avsett tillstånd att transportera djur, beviljande av i 19 § 2 mom. och 20 § 2 mom. avsett intyg för godkännande, beviljande av i 21 § 2 mom. avsett kompetensbevis samt beviljande av i 22 § 2 mom. avsett godkännande av kontrollstation. Bestämmelser om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Gällande lydelse

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som avses i 1 mom. får överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

På sökande av ändring i en avgift som avses i 44 § tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten.

Föreslagen lydelse

På sökande av ändring i kommunalveterinärens beslut tillämpas vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Bestämmelser om sökande av ändring i Tullens beslut finns i Tullagen (304/2016).

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut om föreläggande och utdömande av vite samt beslut om föreläggande av hot om tvångsutförande och verkställighet av tvångsutförande finns i viteslagen.

Besvär som gäller djurens välmående ska behandlas skyndsamt.

På sökande av ändring i en avgift som påförts av en statlig myndighet tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten.

46 a §

Skydd av den som anmäler en överträdelse

Om en anmälan till den behöriga tillsynsmyndigheten om ett verkligt eller misstänkt brott mot bestämmelser vars efterlevnad myndigheten utövar tillsyn över har inlämnats av en fysisk person, ska personens identitet hållas hemlig, om med beaktande av omständigheterna ett röjande av personens identitet kan bedömas orsaka personen skada.

47 §

Ersättning till kommunen

Bestämmelser om ersättning som av statens medel ska betalas till kommunen för en inspektion som kommunalveterinären verkställt med stöd av 28 och 29 § samt 19 § 1 mom. finns i 23 § i veterinärvårdslagen (765/2009).

47 §

Ersättning till kommunen

Bestämmelser om ersättning som av statens medel ska betalas till kommunen för en inspektion som kommunalveterinären verkställt med stöd av 19 § 1 mom. eller 28 § och för åtgärder som denne vidtagit med stöd av 26 § 2 mom. finns i 23 § i veterinärvårdslagen (765/2009).

Denna lag träder i kraft den 20 .